47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 828 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 8 21 ՄԱՐՏ 1904 3 ՄՈՒՇԱՐՐԷՄ 1322 — 8 ՄԱՐԹ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիոյ մեծ փողոց, 38

Խմբագրութեան ուղղած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی قزیتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԱԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողանոց հայտարարութիւն 1 գրուշ։
Մեկ տողանոց ունի հայտարարութեան գնահատուած պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Քրիստոնեութեան մատեանը։— Հարիւրամեակ։ — Սիւրային տարօրինակ ցաւակս... Մեծ Պանիի մէջ։— Խալեղու գրաւ։

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Մարս 1904

Աստուածաշունչի կիրակին ալ (Մարտ 6) եկաւ անցաւ, երբ քրիստոնեայ և օտար երկիրներու Աստուածաշունչի ընկերութիւնը իր հաստատութեան հարիւրամեակը կը տօնէր Ս. Պողոսի նշանաւոր եկեղեցւոյն մէջ ուր վեհ. էտուերտ է. և իր թագուհին ներկայ պիտի գտնուէին գոհաբանական աղօթքներուն։ Օրեր առաջ ամէն պատրաստութիւններ տեսնուած էին ընդունելութեան համար, նոյն իսկ եկեղեցւոյն բակին բազմաթիւ ցածուկ սանդուղները յարդարուած էին, սակայն դժբաղդաբար նոյն շաբթուն Նորին Վեհափառութիւնը, իր Օքսֆօրտ այցելութեանը պատճառով առած ըլլալուն, պալատը մնալու պարտաւորեցաւ։ Երգեցողութեանց ներկայ էին Ալէքսանտրա թագուհին, Կալլէսի իշխանը և իշխանուհին։

Այսօրինակ պարագաներու մէջ,— ինչո՞ւ տուտ նետել,— մեզ սովորական մահկանացուներուս տեղ չկայ սրբավայրին մէջ, սակայն նորէն պէտք եղածին չափ տեսանք ինչ որ կ'արժէր տեսնել։

Հոս քանի մը տողով կ'արժէ յիշատակել Աստուածաշունչի ընկերութեան գործունէութիւնը հարիւր տարիներու շրջանին մէջ, որ կարգ մը յաջող առեւտրական ընկերութիւններէ ալ աւելի յառաջադիմած է։

Ասկէ դար մը առաջ Աստուածաշունչը հազիւ 40 տարբեր լեզուներու թարգմանուած էր, իսկ այսօր եթէ ոչ Հին ու Նոր Կտակարանները ամբողջովին՝ գոնէ մասամբ 400է աւելի զանազան լեզուներով հրատարակուած է։ ցարդ 181 միլիոն օրինակ տպագրուած է և անցած տարի միայն այս ընկերութիւնը վեց միլիոն օրինակ հրատարակեց զանազան լեզուներով։ Ասիկայ նմանը չտեսուած թիւ մըն է հարիւր տարիներու ժամանակամիջոցին մէջ։

Ընկերութեան հաստատուելէն վերջը չուտով տեսան որ, միայն հրատարակելը օգուտ չունի, զանոնք տարածելն ալ կարեւորագոյն գործն է. ուստի ամէն երկիրներու մէջ շրջիկ-գրավաճառներ բռնեցին, ասոնց թիւը անցած տարի 870ը անցաւ և ասոնք միայն վերջին տասներկու ամիսներուն մէջ 1,887,199 օրինակ Աստուածաշունչ ծախեցին։

Զարմանալի է, երբ Ս. Գրոց ընկերութեան տեղեկագիրը կարդաք՝ պիտի տեսնէք որ տակաւին 400 միլիոն ժողովուրդ կայ, որ և ոչ իսկ բառ մը լսած է կամ կարդացած Աստուծոյ խօսքերէն և Աստուածաշունչի տողերէն, որովհետեւ այս 400 լեզուներէն և ոչ մին իրենց ընթեռնելի է։

Ընկերութիւնը դժբաղդաբար չատ անցուկ վիճակ մը ունի, որովհետեւ այս վերջին վեց տարիները, հաւաքուած տարեկան գումարէն 60,000 ոսկի աւելի ծախսուած է և այս բացը գոցելու նպատակաւ 250,000 ոսկիի հանգանակութիւն մը բացին որպէս զի ապագային այս ամենակարեւոր գործին չափ ու սահման մը դնել պարտաւորին։ Ամէն կողմէ նուիրատուութիւններ կը հասնին որոնց մէջ հազար ոսկիանոց դրամաթուղթեր հազուագիւտ չեն։ Տեղեկագիրը կ'ըսէ որ մեծագումար նուիրատուներու չատերը անծանօթ մնալ կ'ուզեն։ Ձսին գումարներու փոխարէն անուններն հոս հոն արձանագրել փափաքող մեր բարերարներուն ականջը խօսի։ Աստուծոյ փառքին համար առանց սրնգի և թմբկի գործողները և ծախսողներն են ասոնք։

* * *

Վերջին անգամ երբ 29 Փեբր.ի սովորութեան մասին կը գրէի, չէի գիտեր թէ ես ես անարժանաբար անանուն գրողի մը կողմէ յարձակման պիտի ենթարկուէի։ Երկուշաբթի առաւօտ Մանզումէներուս և ուրիշ քանի մը նամակներու հետ տեղական դրօշմով նամակ մը ստացայ անծանօթ ձեռագրով մը, որուն հեղինակը կամ ...ուհին մինչեւ հիմա անծանօթ մնացած է ինձ։ Անաւասիկ այդ նամակին բառ առ բառ թարգմանութիւնը.

29 Փեբր. 1904

«Սիրելիս Ա...

«Ինչպէս արդէն գիտէք, նահանջ թուականին մէջ ենք, և մենք երիտասարդուհիներս ինքզինքնիս ամուսնութեան առաջարկելու պատեհ առիթը ձեռքէ չենք հաներ։ Ես պատրաստ եմ քու սիրոյդ համար անունս փոխելու։ Այս առաջարկութիւնս որ օրտիս ամենախորին անկիւններէն կը բղխի, եթէ քու սրտիդ մէջ արձագանգ չգտնայ՝ որ և է վնաս մը եղած չըլլար, թող այս գաղտնիքը մէջերնիս մնայ և հաւատա՛ որ ես դարձեալ քու բարեկամդ մնալ որոշած եմ։ Ահեղ մը սիրտդ փորձէ և կրկին ու կրկին խորհէ պատասխան մը տալէ առաջ, որովհետեւ լաւ գիտնալու ես որ մեր երկուքին ալ ապագան որոշուիմէդ կախեալ է։

«Երկար ժամանակ է որ քու բնութիւնդ կ'ուսումնասիրեմ և ապահով եմ որ իմինիս աղէկ կը յարմարի, հետեւաբար տարակոյս չունիմ որ կեանքի շաւղին մէջ համաձայն պիտի ապրինք։

«Այս ունայն աշխարհին մէջ կեանքի ընկեր մը ունենալը առանձին ապրելէ ալէկ է։

«Այնքան յուզուած եմ որ հասցէս իսկ տալ մոռցայ. Սիրոյ Տնակը կը բնակիմ որ Ակնկալութեան Փողոցին վրայ կը գտնուի։

«Մնամ քոյդ, միշտ սիրած, երբէք չմոռցած, և սպասելէ ձանձրացած

«Գիտցիր ո՞վ.

«Յ. Գ.— Եթէ թափել գիտեմ, կրնամ էրիկ մարդոց տարատը նորոգել և երախայի զգեստ պատրաստել։»

Տեսա՞ք գլխուս եկածը։

Այս տեղացիները you never know your luck. իրաւունք ալ ունին։

* * *

Տօք. Տէյնթրն 61 տարեկան ծերունի գիտնականը ճամբայ ելած է քալելով Լէնտ էնտէն, որ Անգլիոյ Մայրագոյն Հարաւն է դէպ ի Սկովտիոյ Մայրագոյն Հիւսիսը որ հազար մղոնէ աւելի է։

Հակառակ օդերուն խստութեանը, ձիւնին ու փոթորկին մէջէն ճամբան կը շարունակէ և օրական միջին հաշուով 38 մղոն կը քալէ. առած սնունդն ալ բան մը չէ, մասնաւորաբար մսի ջուրէ կը բաղկանայ։ Իր պատկերը տեսայ. մաքուր ածիլուած յաղթանդամ և աւելուր... ծերունի մը ըսելու բերանս չերթար կոր, ձեռքը գաւազան մը իսկ չկայ, ինքնաշարժ կառք մը երկու բարեկամներով և պէտք եղած պաշարով միշտ իրեն կը հետեւի։ Տօքթ. Տէյնթրն խոստացած և մաքին դրած է ամբողջ ճամբորդութիւնը 28 օրէն ընելու, հակառակ պարագային՝ դրաւը պիտի կորսնցնէ։

Ես ալ մտերս այս օրինակ գրաւ մը բռնելու որոշած եմ, սակայն ամէն ջանք պիտի ընեմ որ ճամբորդութիւնս երկաթուղիով կատարեմ։ Ասիկայ անշուշտ ճաշակի խնդիր է։ Ոմանք «տապանակ» ուխտին կը սիրեն, ես հեծնա՛լը կը նախընտրեմ։

* * *

Լոնտոնի վերջին նորութիւնը առուս և ճարոն պատերազմն է և չիտակը ըսելով թէ՝ ժողովուրդը և թէ թերթերը չափազանցութեան կը տանին կոր. բոլոր թերթերը, — առանց բացառութեան, — բացարձակաբար հակառուսական են. օրը օրին հեռագիրները կը կարդանք մեծ հետաքրքրութեամբ, սակայն տասերկու ժամ չանցած «catch half penny» լուր ըլլալը կ'իմանանք։

Փողոցները կեցող մանրավաճառները սկսելով ամենամեծ վաճառատանց մէջ մասնաւոր ճարոնական ապրանքներու ցոյցեր կ'ընեն. ամէն տեղ Վեհ. Միքատոին պատկերը ցոյց դրուած է, Լոնտոնի դեսպան Հայաշի կոմսինին հետ քովէ քով։

Կարգ մը ճարոնական վաճառատուններ աղէկ գործ կ'ընեն. շատ անգամ ճարոնական դրօշը կ'երեւի անգլիական վաճառատանց վրայ. երգեցիկ արճարաններու մէջ և այլ զբօսավայրեր միշտ ճարոնական չինցու յաղթանակները կ'երգէին մինչեւ վերջին օրերս սակայն համը այն ատիճան փախուցին որ Վեհ. թագաւորը հրամայեց ասոնց վերջ տալ, որովհետեւ չէզոքութեան հակառակ կը նկատէ եղած ցոյցերը։ Ինչպէս ուրիշ պարագաներու նմանապէս ալ պատերազմին ելքին վրայ մեծամեծ գումարներ գրաւ դրած են հակառուսական կողմէն և ամէն անգամ որ անկարեւոր յաղթանակի մը լուրը գայ, երկնքի եօթերորդ յարկը կ'ելլեն... ուրախութիւններնուն։

ՍԲՕՐԹՕՄԷՆ

ԼՆՏԱԽՏ, (Gingivite)

Ի՞ՆՉ Է ԼՆՏԱԽՏԸ, ՊԱՏՃԱՌԸ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Լնտախտը՝ մէկն է լինտերու վերաբերող այն հիւանդութիւններուն, որոնք անտանելի ցաւեր պատճառէլէ զատ՝ ակռաներուն կ'ապառնան և մինչեւ իսկ անոնց ողջ ողջ թափելուն պատճառ կ'ըլլան, եթէ անխնամ թողուին։

Լնտախտին առաջին և գլխաւոր պատճառն է բերնի անմաքրութիւնը, այսինքն ճաշէ ետք բերանը լուալու սովորութիւն չունենալը, ինչպէս որ բերնի անմաքրութիւնը գլխաւոր պատճառն է նաև ակռաներուն փտելուն. հետեւաբար այն մարդը որ բերանը մաքրելու սովորութիւն չունի, դժբախտութիւնը կ'ունենայ թէ՝ ակռաները փտեցնելու և և թէ՝ զանոնք ողջ ողջ կորսնցնելու։

Ընենք թէ Լնտախտը առաջ կուգայ բերնի անմաքրութենէն. պէտք է բացատրել թէ ինչպէ՞ս։ Մամուռ կերակուրներու մասնիկները—որ ծամելով կը նրբանան—լեզուով մաքրելով կամ ջուր խմելով բոլորովին չեն մաքրուիր և ակռաներու եզերքը փակած կը մնան ու առնուած ուտեստներու փտորտուքներուն վրայէ վրայ բարդուելովը կը կարծրանան և կը պատեն ակռաներու արմատները (լինտին ակռային կըցուած մասը, collet). այս քարացած աղտերը կը կոչուին բարբր (tartre), որքան ուտելիքի կոտրուանք բարդուին բարբրերու վրայ՝ բարբրը այնչափ կը խոշորնայ և քանի՝ բարբրը խոշորնայ և քարանայ՝ այնչափ աւելի ծանրանալով լինտին վրայ կը ճնշէ և լինտերը ակռային արմատէն կը զատէ. այն ատեն լինտերը որ վարդագոյն էին առողջ եղած ատեն, կը թանձրանան կը կարմրին և ատէպ կ'արիւնին։ Ասոնք են լնտախտին առաջին նշանները։ Այս միջոցին եթէ զայն դարմանելու հոգ տարուի, գոյացած բարբրերը մաքրելով և լինտերը զօրացնելու դեղեր գործածելով՝ կը դարմանուին և ակռաները կը պահպանուին։ Իսկ եթէ անխնամ թողուին, բարբրը հետզհետէ լինտերը ճնշելով կը յառաջանայ մինչեւ ակռաներուն արմատները, այնպէս որ լինտերը բոլորովին վար կը քաշուին և ակռաներու արմատները գրեթէ բոլորովին բաց մնալով՝ կ'սկսին նաև սուր ցաւեր, մանաւանդ պաղ կամ տաք ուտեստ և ըմպելի առնուած ատեն. այս հիւանդութեան ենթակայ եզողները ստիպուած են ջուրը գաղջացնելով խմելու և տաք կերակուրները պաղեցնելով ուտելու, որպէս զի չատ ցաւ չզգան։

Այս սոսկալի ցաւերուն հետ կ'սկսի նաև թարախահոսումը (suppuration), այն քարացած աղտերը՝ որ ասկէ առաջ լինտերը ճնշելով կ'արիւնէին, հիմայ բոլորովին ապականուած ըլլալով միշտ թարախ կ'արտադրեն և այդ թարախը լորձունքին հետ ուտեստներուն խառնուելովկ'երթայ ստամոքսը. այսպէս լնտախտ ունեցողները հաւանաբար ստամոքսի անհանգստութիւն ալ կ'ունենան կուլ տրուած թարախին և երբոյն ակռաներով կերակուրը լաւ պահելման ծամել կարելի չըլլալուն պատճառաւ։

Լնտախտ ունեցողներու բերանը զզուելի կերպով կը հոտի՝ աղտերու հետ խառնուած թարախէն, և հոտը այնչափ սաստիկ է որ խօսելու ատեն կ'արտածի դէպի խօսակիցը, եթէ բաւական հեռաւորութեամբ ալ կեցած ըլլայ ան. կարելի չէ այս հոտը անհետացնել ոնէ դեղով կամ անուշահոտութեամբ. այս վիճակին մէջ այլեւս խնամք և դարման չատ հեռու են օգտակար ըլլալէ և ակռաները այնչափ կակղացած են որ, իրենց երկայն արմատներով ատամնակապիճերէն դուրս կ'ելլեն և կը թափին։

Այս հիւանդութեան պատճառ կ'ըլլայ նաև կողմնակի ծամելը, որով միւս կողմը անգործածելի մնալով աղտոտ կը մնայ, ուստի ծամելու ատեն պէտք է միշտ երկու կողմով ծամել, մէկ կողմով միայն ծամելն ալ լնտախտի գոյութեան տեղի կուտայ. չատեր իրենց մէկ կողմի փակած ակռային պատճառաւ այն կողմը գրեթէ անգործածելի կ'ընեն՝ որով այն կողմի գտնուած բոլոր ակռաներն ալ անգործածելի մնալով վերոյիշեալ կարծրացած աղտով կը շաղախեն և քիչ ատենէն այն մէկ փտած ակռային պատճառաւ միւսներն ալ արմատէն կը խախտին. այնպիսի ակռաներ ունեցողները պէտք է որ փտած ակռան լեցնել կամ քաշել տան—եթէ լեցնել տալու կարող չեն—որպէս զի այն կողմն ալ գործածելու կարող ըլլալով մէկ ակռային պատճառաւ կողմնակի ամբողջ ակռաները կորսնցնելու դժբախտութիւնը չունենան։

Ակռաները կորսնցնելու համար դժբախտութիւն բառը գործածեցի. կարծեմ ամէն մարդ կ'ընդունի թէ մեծ դժբախտութիւն է դէմքի վայելչութենէ, յատակ արտասանութենէ և կատարեալ ծամողութենէ զրկուիլը. հետեւաբար ինչ խնամք որ պէտք է ասոնց քաջալերող պահպանման համար, անհրաժեշտ է որ անթերի կատարուին։

Ակռաները խնամելու համար չատ ժամանակի և նիւթական մեծ զոհողութեանց պէտք չկայ. թէ՛ հարուստը և թէ յետին աղքատը կրնայ սորվիլ և ըստ այնմ խնամել։

Ամէն ոք պէտք է ունենայ ակռաստի վրձին մը որ չատ կակուղ ըլլալու է (կարծր վրձինները լինտերը արիւնելով բորբոքում կը պատճառեն) և ամէն անգամ ճաշէն ետքը պարզ ջրով և վրձինով բերանը լաւ մը լուալ որպէս զի կերակուրի մասնիկները ակռաներուն վրայ կամ մէջը փակած չմնան։

Շատերն յաճախ ակռայի ցաւը հարբուխի կամ ուրիշ առժամեայ հիւանդութեան վերագրելով, անտարբեր կը մնան դարմանել տալու և իրենց գիտցած դեղերով կուզեն զայն դարմանել, առանց գործածուած դեղերուն օգտակարութիւնը և վնասակարութիւնը գիտնալու. այսպէսով հիւանդութեան յառաջացման այժ կուտան և դժուարաբուժելի կ'ընեն զայն։

ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
Բիւրա

ԿԱՆԽԻ՛Կ, ԿԱՆԽԻ՛Կ

Կանխիկ է Մանզումէի բաժնեգիրը և իրենց յանձնարարութեան հետ դրամ չղրկողներ պարապ տեղը թերթի կը սպասեն։ Կանխիկի սկզբունքը բացարձակ է ներկայ տարեշրջանէն սկսեալ և կը խնդրենք որ մեր չվճարող բաժանորդները չվշտանան եթէ ընդհատենք թերթերու առաքումը։ Նոյն յանձնարարութիւնը պէտք կ'զգանք ընելու մեր մեծայարգ գործակալներուն եւս որ անյապաղ գանձեն ՄԱՆԶՈՒՄԷի բաժնեգիրներն ու նոր բաժանորդներուն անունին հետ ղրկեն նաև բաժնեգիրը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 15

ՖԵՍՔԻՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎՐԱՑ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆԹԱՆԵԿԱՆ ԼԵԱՆԳԷԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Բ.

Նուարդ, որ արդէն Ադամեաններու վիճակը բարելաւելու միջոց մը կը փնտռէր, առիթը ներկայացած սեպելով, ինք անոնցմէ աւելի ուրախացաւ դերձակատան դիւտին վրայ ու սկսաւ մանրամասնաբար խօսիլ անոր այլ և այլ մասերուն նկատմամբ։

Զարգացած օրիորդը Ադամեաններու նպաստած ըլլալու չափ ալ Ֆեմինիզմի դատը պաշտպանած պիտի ըլլար այս առթիւ, որուն ջերմ սիրահար էր և եթէ հօրմէն չքաշուէր, ինք անձամբ կ'ուզէր վարել առեւտրական գործ մը, ա՛յնչափ ազդուած էր Ֆեմինիզմի ի նպաստ գրուածներէն ու կիները բարձրացընելու գաղափարով տոգորուած։

Ասիկայ նպաստաւոր առիթ պիտի ըլլար իրեն համար, արժանիքն ու կարողութիւնը փայլեցնելու և գործնականապէս ցոյց տալու թէ, կիներն ալ էրիկ մարդոցմէ ոչ նուազ գործ վարելու ընդունակ են, և թէ մինակ մառանը, խոհանոցն ու ընտանեկան աշխատութիւնը չէ անոնց բաժինը։ Արդարեւ երեւութապէս Ադամեաններուն պիտի ըլլար դերձակատունը, սակայն իրականութեան մէջ ինք անձամբ պիտի վարէր զայն։

Հարուստի այս զաւակը որ մասնաշում, հոգ, վիշտ չունէր և ամէն օր բերանփոխ կը փնտռէր, անբացատրելի հրճուանք կ'զգար այս ձեռնարկին առթիւ, որ նոր գործ և զբաղում պիտի հայթայթէր իրեն ու քմահաճոյքներուն Ֆեմինիզմական մասն ալ պիտի գոհացընէր։ Փորձ մը՝ որուն կրօտը կը քաշէր երկար ատենէ ի վեր և որ այսպէս ինքնաբերաբար կը ներկայանար առանց ընտանեկան անունին դպչելու, քանի որ ինք վարագոյրին ետեւէն մինակ պիտի գործէր։

Նուարդ ասոնց ամէնուն վրայ խորհելով հիմակուընէ իսկ յաջողութիւնը ապահովուած կը նկատէր գործին, որուն ժամ առաջ սկսելու մեծ փութաջանութիւն կը ցուցնէր։

Օր. Պարգեւեանի այս ջերմ վերաբերումը յաջողութիւնը կրնար ապահովել դերձակատան և Վարդանոյշ սիրուհանքի ճշմարիտ կռուանի մը յենած նկատելով ինքզինքը, փոխադարձաբար կը պարզէր, ինչ որ ծրագրած էր այս առթիւ մէկ քանի օրերէ ի վեր։

Երկու աղջիկները այսպէս համաձայնելէ ետք իրենց ծնողաց սենեակը վերադարձան ու Նուարդ հօրն ու մօրն ալ պարզելով խնդիրը, անոնց հաւանութիւնն ու պաշտպանութիւնը խնդրեց։

Ուշիմ աղջիկը գիտէր արդէն հօրը պահպանողական բնաւորութիւնը, որ ընաւ չէր կրնար հաշտուիլ նոր գաղափարներու հետ և կիները միշտ իրենց տան մէջ կը փափաքէր տեսնել իբր մայր կամ տանտիկին, ուստի առաջը առնելու համար անոր ցուցնելիք հաւանական ընդդիմութեան, նախ սրտաշարժ եղանակով պատմեց շուկայի կարկարելու տաժանելի աշխատութիւնն ու ապարդիւն զոհողութիւնը, ու ետքը շլացուցիչ ոճով սկսաւ նկարագրել փայլուն ապագան որ կ'սպասէր նորահաստատ դերձակատան,

—Ասիկայ փրկութիւնը պիտի ըլլայ Օրիորդին ու մօրը, ըսաւ, արդէն մինակ պիտի չձգենք զիրենք, բոլոր ընկերուհիներս ու բարեկամուհիներս հաւաքաբար պիտի աշխատինք գործին զարգացման ու եթէ դուք ալ ձեր պաշտպանութիւնն ու աջակցութիւնը չնորհէք, հիմակուընէ իսկ նախանձելի կեանքի մը փոխադրուած կրնանք նկատել Ադամեանները։

Հաստատուն թէև չէր ուզեր մեր Ֆեմինիզմուհին այսչափ թախանձագին մէկ առաջարկը, սակայն չկրնալով մէկէն հաճութիւն տալ առարկութիւններու շարք մը թուեց, որոնց ամէնուն ալ պատասխանեց Նուարդ։

Աղամեանները բնաւ չէին միջամտեր, քանի որ Օր. Պարգեւեան կը փաստաբանէր խնդիրը, իսկ տանտիրուհին արդէն քաջատեղեակ աղջկանը քմահաճոյքներուն, ու մանաւանդ գիտնալով որ այս ձեռնարկը աղքատութենէ պիտի փրկէ թշուառ ազգականուհիները, ինքն ալ ուժ տուաւ Նուարդի, ու Սիմոն էֆէնտին վերջապէս տուաւ իր հաւանութիւնն ու աջակցութեան խոստումը։

Ճաշին վրայ ու անկէ ետք ալ դերձակատունն էր խօսակցութեան առարկան։ Բացուելիք տեղին ընտրութիւնը ամէնէն կարեւորն էր, որուն մասին կարծիքի երկար փոխանակութիւն ըրին և Նուարդ գործնականին անցնելով՝ գրիչ թուղթ առաւ ու սկսաւ հարիւր առնել այն ամէն պիտոյքները, կերպասներն ու մանրմունր բաները, որոնցմով պիտի գերազանցէր իրենց ձեռնարկը, ուրիշ նմանօրինակ հաստատութիւններէն։

Պարգեւեան չափաւորելու համար Նուարդի եռանդը,

—Ալ այսօր վերջացուցէք, ըսաւ, քիչ մ'ալ վաղը կը խորհիք, եթէ գործին չարունակութեան մէջ ասոր քառորդին չափ հոգածութիւն ցուցնէք, վստահ եղիք, յաջողութիւնը ապահոված էք։

Հաղիւ Սիմոն էֆէնտին խօսքը աւարտած էր, Կէչկուառ մօրը թեւէն մտած ներս մտաւ սենեակէն ու ընտանի չեշտով մը,

—Աս ի՛նչ խոր վիճաբանութիւն, ըսաւ, կոտրտուելով, արդեօք սեռիկօ գործ մը ունէիք և արգե՞լք եղանք. մեր ներս մտնելն անգամ չնշմարեցիք, ծառան թէեւ ուզեց ազդարարութիւն մը ընել, բայց ես յատկապէս չթոյլատրեցի սիւրբրիզ մը ընելու համար։

Ներկաները անմիջապէս ոտքի ելան ու յարգական ընդունելութեամբ մը մայրն ու տղան նստեցուցին։

Կէչկուառ դեռ ըսածին պատասխանը չտացած՝ երկու կիները բարեւելէ ետք երկու օրիորդներուն առջեւ ալ խոնարհեցաւ ու կնահաճոյական ժըպիտով մը,

—Այսօր եկեղեցի եկած էիք կարծեմ, ըսաւ Նուարդին, հոն տեսայ զձեզ, նոյնպէս՝ ալ մատմազելը, եթէ չեմ սխալիր։

Տիկին Պարգեւեան աղջիկը կանխելով,

—Այո՛, միսիս Կէչկուառ, մենք ալ քեզ տեսանք պատասխանեց. եկեղեցիին դուռը ձուկ կը գնէիք կարծեմ, չիտակը չատ ուրախացայ որ առանկ ընտանեկան հոգերով ալ կ'զբաղիք։

—Մէրսի Մատամ, ըսաւ երիտասարդը միշտ խոնարհելով, վուզէք պիհեն պօն։

Երիտասարդը սակայն տանտիրուհիին հետ անվերջ խօսակցութեան մը բռնուելէ աւելի, կը փափաքէր երկու օրիորդներուն հետ խօսակցիլ, զորս իրարմէ գերազանց գեղեցիկ կը գտնէր։ Այս դիտումով կրկին Նուարդի ուղղեց խօսքը ու փաղաքշական ձեւերով քանի մը խօսք փոխանակելէ ետք, խնդրեց որ զինքը ներկայացնէ օրիորդին։ Օր. Պարգեւեան որ յատկապէս խոյս կուտար աս երկուքը իրարու ծանօթացնելէ,

—Ո՛հ, ներեցէք զանցառութեանս համար, գոչեց, ու ոտքի ելլելով, մեր ազգականուհիներէն Տիկին Ադամեան, ըսաւ, զաւակը Օրիորդ Վարդանոյշ, նոյնպէս մեր ընտանիքին ամէնէն մտերիմներէն Տիկին Կայծակեան, զաւակը միւսիւ Կէչկուառ։

Երիտասարդը արդէն եկեղեցիին մէջ հետաքրքրած գեղանի աղջկան ներկայացուելու յոյսով՝ մայրը այցելութեան բերած էր Պարգեւեաններու, ուստի առիթէն օգտուելու դիտումով սկսաւ իր սովորական կոտրուքներուն ու այլեւայլ կնամեծարական շարժումներով մէկ քանի քաղաքավարական բանաձեւ փոխանակեց Վարդանոյշի մօր ու եղբօր ալ աղջկան հետ։

Օրիորդ Ադամեան սակայն, հիմա հակնայով որ այս տղուն ընթացքը ուղիղ չէ իրեն նկատմամբ ու մանաւանդ իր ուշիմ աղջկան հոտառութեամբ կապ մը նշմարելով, անոր ու Նուարդի միջեւ, չեզոք դիրք մը ստացաւ ու ընտանենալու ո՛ և է միտում ցոյց չտուաւ Կէչկուառի։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՄԷՋ

ԹՈՔԻՈՅԻ ՄԷՋ ԸՍՈՒԱԾՆԵՐԸ

ՅԱՄԱՔԻ ՎՐԱՑ ԳԻՐԿԸՆԴԻՍԱՒՈՆ ԿՈՒԻ

(Եւրոպական վերջին թղթաբերով առնուած թերթերեն: Դէպքերը պատմուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ ծարունակաբար):

ԲԱՐԻԶ, 15 Մարտ.—Միշտ միեւնոյն անստուգութիւնը ի մասին Բորթ Արթուրի վերջին ռմբակոծութեան ծըշմարիտ արդիւնքներուն:

Թոքիոյի մէջ կը հաստատուի թէ բերդերը չատ վնասուած են ճաբոնական մարտանաւերուն կրակէն: Մեր մասնաւոր թղթակիցը այս առթիւ կը հեռագրէ.—

ԹՈՔԻՕ, 15 Մարտ.—Ծովային նախարարութիւնը կէս պաշտօնական հեռագիր մը ընդունեց Բորթ Արթուրի ռմբակոծութեան մասին, յայտարարող թէ երկու բերդեր ծանրապէս վնասուած են: Դիմի մը թնդանօթներ քայքայուեր են: Եւրոպացիներուն ընկած թաղը խորտակուեր է:

Ճաբոնական մայրաքաղաքին մէջ ուրիշ զրոյցներ ալ կը չրջին, որոնք մինչեւ հիմա հաստատուած չեն: Բորթ արթուրի կարծեցեալ մասնական քանդումէն կը հետեւցուի բնականաբար թէ անկարելի է որ Ռուս նաւատորմիղը ապահով մնայ նաւահանգստին մէջ, և այս ենթադրութեամբ է որ հետեւեալ զրոյցները ծնունդ առած են:

ԹՈՔԻՕ, Մարտ 15.—Զրոյց կայ թէ Մարտ 10ի յարձակումէն վերջ, Ռուս նաւատորմիղը Բորթ Արթուրէն ճամբայ եղած է Վլատիվոսթոք հասնելու նպատակաւ: Կ'ըսուի թէ Ճաբոնցիք անցեալ օր Բորթ Արթուրի կողմերը զննութիւն մը կատարելու պահուն հաստատեր են թէ հոն չեն դտնուիր ռուսական մարտանաւերը: Դիտել կը տրուի թէ Վլատիվոսթոք խոշոր մարտանաւերու համար բաւականաչափ մեծութեամբ աւազաններ ունենալով, Բորթ Արթուրի նաւատորմիղը պիտի միանայ Վլատիվոսթոքի յածանաւերուն հետ: Ճաբոնցիք կ'ըսեն թէ այդ միացումը կընայ յաջողիլ, և նպաստաւոր ըլլալ Ռուսներուն, մինչդեռ Բորթ Արթուր մնալը օգտակար չի կրնար ըլլալ Ռուսներուն: Ծովակալ Թոյօ կը չարունակէ գործել իր վեց զրահաւորներուն հետ մէկտեղ, չուզեր բաժնել իր ուժերը: Եթէ Ռուսք փորձեն Վլատիվոսթոքի հետ միանալ, կ'ըսուի թէ Բորէյի նեղուցէն պիտի անցնին աւելի՛ քան թէ Ցուկարուի նեղուցէն:

Վերջապէս բաւական տարտամ լուրերու նայելով, որոնք պաշտօնական հաստատութենէն զուրկ են, նոր անկարեւոր բախում մը տեղի ունեցեր է Ճաշնամի նաւատորմիղներու միջեւ.—

ԻՆԲԻՕՈՒ, 15 Մարտ.—Բորթ Արթուրէ եկած օտարականի մը ըսածին նայելով, կիրակի օր կարճատեւ բախում մը տեղի ունեցեր է: Ռուսեւ-ճաբոնական նաւատորմիղները երեսուն չափ ռումբ նետեր են, և ռուսական Տիանա յածանաւը վնասներ կրեր է:

*** Բոլոր այս վերի տեղեկութիւնները բնականաբար անգլիական կամ անգլեւ-ճաբոնական աղբիւրէ կը բխին:

Իսկ ընդհանրական ռուսական աղբիւրէ կը հաւատուի թէ ռմբակոծութեան արդիւնքը գրեթէ ոչինչ եղած է: Կը յարեն թէ բերդաքաղաքին բոլոր չրջանակին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ, թէ ցամաքային բանակներուն վրայ լուր չկայ, որոնք պարզապէս զննութիւններ կը կատարեն դեռ երկուստեք: Վերջապէս նոր բան մը չկայ նշանակելիք:

ԹՈՔԻՕ, 14 Մարտ.—Մարտ 10ի կուիին մէջ սպաննուած ինը Նաւաղներու դիակներ և վիրաւորներ ունեցող ճաբոնական չոգենաւ մը Սազէպօ հասաւ: Վիրաւորներուն և սպաննուածներուն մեծ մասը մասնակցած էին Ռուսեւ-ճաբոնական Թորփիլանաւերուն մենամարտին Բորթ Արթուրի առջեւ: Ողջ մնացողները ամենքն ալ միաբերան գովեստ կը կարդան Ռուսներուն դիւցազնութեան, որով մղեցին յարձակումը: Հետեւեալ կերպով կը պատմեն այն մենամարտը որ տեղի ունեցաւ Ճաբոնցի նաւաղի մը և ընկղմած Սքեռեկուչի Թորփիլահալածին հրամատարին միջեւ: Երբ ճաբոնական Թորփիլահալածները պաշարեցին ռուսական Թորփիլահալածը, Ճաբոնցի նաւաղ մը այս վերջինին մէջ ցատկեց, և իրեն դիմացը գտաւ Ռուս հրամատարը որ իր խուզէն դուրս կ'ելնէր: Երկու մարդիկը ճարպիկութեամբ իրարու վրայ նետուեցան, Ճաբոնցին իր դաշոյնով սոսկալի հարուած մը տուաւ անոր գլխուն և նաւամարտիրին վրայ տապալեց զայն: Ռուսը փորձեց ոտք ելնել նորէն, բայց Ճաբոնցի նաւաղը ոտքի հարուածով մը ջուրին մէջ մղեց զայն որ խղդուեցաւ: Ճաբոնցիք կը յայտարարեն թէ 20 հոգի մնռած են ռուսական երկու թորփիլահալածներուն մէջ: Կ'ըսեն թէ կանխահաս է ճաբոնական Քազումի թորփիլահալածին մեքենավար Մինասիզավայի մահուան լուրը, թէեւ վիրաւորեալը չատ ծանր վիճակի մէջ է: Ճաբոնցի մեռեալները թնդանօթի սայլակներու վրայ զետեղուելով ծովային պաշտօնարանը տարուեցան:

Այսօր Թոքիոյի մէջ զրոյց տարածուած է թէ Բորթ Արթուրի ռուսական նաւատորմիղը յաջողեր է Մարտ 11ի գիշերը ազատիլ ճաբոնական հետապընդումէն, թէ Վլատիվոսթոքի չորս յածանաւերը այդ նաւահանգիստէն մեկներ են և թէ ամբողջ Ռուս նաւատորմիղը այս պահուս ծովուն վրայ է: Ժամ ժամ կ'ըսպասուի նաւային կարեւոր ճակատամարտի մը լուրին: Եթէ Ռուսք ճաբոնական նաւատորմիղէն յաջողին փախչիլ, նոր և ծանր կացութիւն մը առաջ պիտի գայ: Սակայն հաւանական է որ Ճաբոնցիք վճռական կռիւ մը պիտի մղեն, քանի որ չփման մէջ են միշտ ռուսական նաւատորմին հետ:

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, Մարտ 15.—Այսօր պաշտօնական հեռագիր չկայ: Բեթերսպուրկի հեռագրական վարչութիւնը այս առաւօտ հաղորդակցութեան մէջ մտաւ Բորթ Արթուրի հեռագրական դիւանին հետ, վասն ըլլալու համար թէ ուղղակի հաղորդակցութիւնը կտրուած չէ: Պատասխանը չուշացաւ, յայտարարելով թէ ամէն ինչ հանդարտ է նաւահանգիստին մէջ, և թէ ճաբոնական նաւատորմիղը չի տեսնուիր: Ծովային նախարարութեան ռուս սպայակոյտին մէկ անդամը կը յայտարարէ թէ ծովակալ Մաքարով յաջողեր է դուրս ելնել իր մարտանաւերուն հետ: Այս գործողութիւնը պարզ ռազմափորձ մըն էր միայն, նպատակ ունենալով հասկընալ ճարաբութիւնը և արժէքը իր նաւատորմին զոր չէր գիտեր:

(Հաւանաբար ռուսական մարտանաւերուն այս ելքն է որ ծնունդ տուած է այն զրոյցին թէ Բորթ Արթուրի նաւախումբը նաւահանգիստէն դուրս ելած է):

Մաղրելի կասակ մը կը նկատուի այն ճաբոնական զրոյցը թէ Բորթ Արթուր Ճաբոնցիներէն գրաւուելու վտանգին մէջ է:

Բորթ Արթուրէ մեկնող գաղթականներ ծաղրելով կը խօսին այն զրոյցին վրայ, իբր թէ անցեալ եշ.ի ռմբակոծութիւնը ծանր վնասներ պատճառած է: Ճաբոնցիներուն նետած 200 ռումբներէն երկուքը միայն քաղաքին հասան. մին մտաւ ծանօթ փաստաբանի մը տունը և սպաննեց զայն, իր կինը և իր սպասուհին: Երեք ռումբ ալ զարկին Ռեթվիզանի վրայ, որ նաւահանգստին ներքին աւազանին մէջ կը գտնուէր, ռումբ մըն ալ թեթեւապէս վնասեց երկրորդ մարտանաւ մը: Ռումբ մը պայթեցաւ Ոսկի լերան մարտկոցին մէջ ահռելի չառաչիւնով մը, սեւ ծուխի սիւն մը բարձրացնելով, հաւանաբար վառօդարանը օդը ելաւ և քանի մը թնդանօթներ քանդուեցան: Հակառակ սարը, Ոսկի լերան մարտկոցը միւս պատասխանելու վիճակին մէջ է: Միւս բոլոր ռումբերը անվնաս եղան: Երեք քաղաքացիներ սպաննուեցան և քանի մը զինուորներ: Կեանքը սովորականին պէս կը չարունակէ Բորթ Արթուրի մէջ: Բոլոր խանութները բաց են և բնակիչները իրենց գործերը կ'ընեն և հիմակ այլեւս ռումբներէն չեն վախնար, վարժուած են: Իմացայ որ երեք քաղաքացի սպաննող և Ոսկի Լերան վրայ ինկող ռումբը ռուսական էր: Ճաբոնցիք ռուսական Մանչուրիա փոխադրանաւուն մէջէն գրաւած էին զայն: Բեկորներուն վրայ ռուսական տառերով արձանագրութիւններ գտնուեցան: Կիրակի օր նոր ռմբակոծութիւն մը տեղի ունեցաւ, բայց ազատիւն, և որուն Ռուսք արհամարհեցին պատասխանելը: Նիուչուանկի և Բորթ Արթուրի մէջ չատ քիչ զինուոր կայ: Նիուչուանկի մէջ եօթը օտարազգի տիկիններ կը գտնուին միայն: Անգլիական հիւպատոսը համոզուած է թէ Ճաբոնցիք այս քաղաքին վրայ պիտի յարձակին:

Սեզարեվիչի և Բեթվիզանի թնդանօթներէն կազմուած նոր մարտկոց մը զետեղուեցաւ Բիժօն ծովածոցին գլուխը:

Զօրավար Բուրբաթքին հեռագրեց Բորթ Արթուրի հրամատար զօրավար Սթէսսէլի թէ պարաւոր է մինչև վերջը քաղաքը պաշտպանել: Վերին հրամատարը յայտարարած է թէ 300,000 զինուորներու առաջին գիծ մը պիտի կազմէ Ճաբոնցիներուն դէմ: 200,000 զինուորներու երկրորդ գիծ մըն ալ պաշտօն պիտի ունենայ հաղորդակցութեան ճամբաները պաշտպանել, և արգիլել որ Ճաբոնցիներուն չմիանան Զինաստանները:

Ռուսք ձերբակալեցին 18 Ճաբոնցի լրտեսներ, որոնք չինացի զինուորի կերպարանքով Բորթ Արթուրի արեւմտեան կողմը Ուանկլին գիւղին մէջ կը գործէին: Կ'ենթադրուի թէ Դ.ի յարձակումի միջոցին Բորթ Արթուրի ցամաքը ելնող Ճաբոնցիներն են ասոնք: Փոխարքային հրամանով, այս մարդիկ Մուքտէն ղրկուեցան:

Նովոյէ Վրեմիա հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Ասխապատէն.—

«Մէջթի մէջ (Կնդր. Ասիա) սուտ զրոյցներ տարածուած են ճաբոնական կարծեցեալ յաղթութիւններու վրայ: Կ'աշխատին այն կողմերը վնաս հասցնել ռուսական համբաւին Ծ. Արեւելեան պատերազմին նկատմամբ: Թուրքատանի ընդհանուր կառավարչին հրահանգ ղրկուեցաւ ընիկներուն լեզուով խմբագրուած հեռագիրներ ցրուել ձրիաբար՝ ճշմարտութիւնը հակցնելու համար անոնց: Մէջթի ռուս հիւպատոսին ամէն դիւրութիւն տրուեցաւ այդ հեռագիրները բաշխելու համար քաղաքին բնակիչներուն»:

Զօրավար Քուրբաթքինի և ծովակալ Ալեքսեվի գործութեան մասին բոլոր զրոյցները կը հերքուին: Երկուքն ալ մտերիմ բարեկամներ են և համաձայն են, սա՝ տարբերութեամբ որ զօրավար Քուրբաթքին պատերազմը նելուն կողմն էր, իսկ ծովակալ Ալեքսեվ նպաստաւոր էր: Զօրավար Քուրբաթքին 250,000 զօրք պիտի չարէ Եալուի երկայնքը: Զօրավարը կը կարծէ թէ Ճաբոնցիք Եալուի վրայ 70 կամ առ առաւելն 100 հազար զօրք կրնան ունենալ Ռուսներուն դէմ:

Ծովակալ Մաքարով միջոցներ ձեռք կ'առնէ յարձակողական գործողութեան մը համար: Վայրկեանէ վայրկեան վճռական հարուածի կը սպասուի ճաբոնական նաւախումբին դէմ:

Ռուսական ստուար գունդեր Եալուի միւս կողմը անցան:

Մարքիզ Իթօ Սէուլ ժամանեց, և մեծ հանդէսներով ընդունուեցաւ Քորէայի կայսեր կողմէ:

Ծովակալ Ալեքսեվ կը հեռագրէ թէ Քորեացիք Ճաբոնցիներուն ամէն ուտեստ և մթերք կը հայթայթեն: Ընդհարում մը տեղի ունեցեր է Անճուէ 5 վերստ հեռու տեղ մը: Ճաբոնցիք կրակ բերին ռուս պահակներու վրայ, ձի մը սպաննելով:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԶԻՍԿԱ ԵՒ ՁԱԳՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Մարտ.—«Սթանտարտ» կը ծանուցանէ թէ Բէքինի ռուս դեսպանը՝ Մ. Լէսար, կրկնած է իր բողոքը՝ Պարիսէն անդին չինական զօրախումբերուն առաքման դէմ, և անոնց յետս նահանջումը պահանջած է, յայտարարելով թէ այս զօրախումբերուն ամէնապզաթիկ մէկ չարժումին իսկ Ռուսերը Բէքինի վրայ պիտի քալեն: Զրոյցի մը նայելով Զինու կառավարութիւնը մերժած է գոհացում տալ Մ. Լէսարի պահանջման:

—Թոքիոյէ «Տէյլի Բրոնիքլ»ի կը ծանուցանի թէ ռուսական բոլոր բանակները քաշուած են Եալու գետէն անդին:

—Ճաբոնի ներքին գործոց նախկին նախարար և Իթօ մարքիզին փեսայ պատն Սուեէմացու յայտարարեց Ռուսերի գործակալութեան մէկ ներկայացուցչին թէ Ճաբոն գիտէ Ռուսիոյ ուար կողմերը նոյն իսկ անկէ աւելի: Ճաբոն, յարեց, նախ կարծեց թէ պատերազմը գրեթէ տարի մը պիտի տեւէր, բայց կարելի է որ աւելի՛ չուտով վերջանայ:

—Այսօրուան Թուականով Զիֆուէ հասած մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է Եալու գետին եզերքը և թէ Ռուսերը գերի բեռներ են, կ'ըսուի, 1800 Ճաբոնցի: (Այս հեռագիրը ռուսական աղբիւրէ կը հասնի և անկարելի է անոր ճշդութիւնը հաստատել):

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Այսօրուան հասած լուրերուն նայելով, Քուրբաթքին զօրավարը Մուքտէն պիտի հասնի Մարտ 27ին:

ԼՈՆՏՈՆ 19.— Բորթսմութի մէջ անգլիական չոգենաւ մը ընդծովեայ մը ընկղմած է: Ընդծովեային բոլոր նաւաղները կորսուած են:

ԲԱՐԻԶ.—Բեթերսպուրկէ եկած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Վլատիվոսթոքի Ռուս նաւախումբը մեկնած է հունկէ անծանօթ տեղ մը երթալու համար:

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Ռուս ծովակալութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ ռուսական Սքօոի Թորփիլահալածին կորսումը:

ԲԱՐԻԶ.—Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ բամպակի նշանաւոր տունը՝ Սիլլի դադրեցուցած է իր վճարումները:

ԳԵՐԼԻՆ.— Գերմանական Ափրիկէի ընդհ. կառավարիչը գնդապետ Լէսցվայն կը հեռագրէ թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է իրենց և Հէռէրոներուն միջեւ որոնք յարձակում մը ընելով գերմաններուն վրայ, անոնցմէ եօթը սպայ և 19 զօրք սպաննած իսկ երեք սպայ և երկու զինուոր վիրաւորած են:

ՀՌՈՄ.—Թերթերու ըսածին նայելով, Վիլհէլմ կայսրը Նաբօլի պիտի հասնի ամսոյս 24ին: Հոն պիտի մնայ չորս օր յետոյ պիտի երթայ Բալէռմօ և Մէսինա, ուր պիտի հասնի ամսուն 30ին, և ուրկէ պիտի սկսի իր պտոյտը Սիկիլիական ջուրերուն մէջ:

ԱԹԷՆՔ.—Աթէնքի-Վարիսաի երկաթուղիին առաջին գծին բացումը կատարուեցաւ այսօր թագաւորին և թագուհիին ներկայութեանը: Գծին ամբողջութիւնը ուղղակի և արագ երթեւեկ մը պիտի հաստատէ Բալէի և Բիրէի միջեւ:

ԲԱՄՊԱԿ

8.24 բէնս:

Այս երեկոյ նոր կարեւոր անկումի մը լուր տարածուեցաւ հրապարակին վրայ, այն է բամպակը 7.60 իջած է, սակայն այս մասին հեռագիր ստացած չենք:

6 Մարտ 1904

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

«ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՀԱԳ. Ս. ԵԿԵԼԵՑԻՈՑ»

Գրեց «Գիսակ»

Կեդրոնատեղին՝ Մահմուտ Բաշա, Եէնի Զարչը, 206—29:

ԳԻՆ 5 ԶՐՈՒՇ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ կէս օրէն ետք:

Ժամը 7ը անցած է քիչ մը, և արդէն Բրթիւճանի թատրոնը լեցուած է գեղեցիկ տարրերովը Հայ ընտրելագոյն դասակարգին, և ցանցառ ներկայացուցիչներովը մայրաքաղաքիս եւրոպական գաղութին: Դիւխարկներու ծփացող հոսանքները ենթականերուն անձկոտութիւնն ու անհամբերութիւնը կը յայտնեն, և քառորդ ժամ մը վերջ Պ. Նավաթ Նուագախումբը հանդէսը կը բանայ Համիտիէ Մարշով, զոր հանդիսականները կ'ունկնդրեն ոտքի վրայ, ոգեւորութեան մը մէջ:

Յայտագիրին առաջին մասը կը սկսի Վակնէրի «Ուվերթիւռ տը Ռիէնզի»ով, գերազանցապէս դասական և խրթին կտոր մը, որ իր մութիւն եւեւէյներուն հետ զուարթ թրթռացումներ ալ ունի և քիչ առաջ հեգիկ ու մեղմ, կը վերջանայ յանկարծ խանդավառ եզանակով մը:

Յետոյ Մասընէի «Սու լէ Թրէէօլ» (Թմբիներուն տակը), որ նուրբ խաղերով կը սկսի և յետոյ հեշտանքտ տպաւորութեան մը տակ կը թողու ներկաները, որոնց որոտընդոստ ծափերուն մէջ նորէն կ'ունկնդրուի ան, այս անգամ միայն վիոլօնչել:

Հիմա, Հայ երիտասարդ մըն է որ կուգայ բեմ, հանդիսականներու անլուր ուրախութեանը մէջ: Դեղարուեստասէր մը, Պ. Վ. Պոյաճեան, որ գոհունակ և ժպտուն երեւոյթով մը կ'առաջանայ, և դաշնակի ընկերակցութեամբ կը նուագէ Վէրտիի Տոն Քառլոսէն «Էլլա Ձիամմ'ամ»ն, և ի յայտ կը բերէ ապագայ արուեստագէտի մը ձիրքերը: դաշն և գոռ եւեւէյներովը իր ձայնին, որ մարդուելու պէտք ունի տակաւին; Իր համարձակ բնոյթն ու ձայնական երաժշտութեան ցայտուն մէկ ընդունակութիւնը գրական մըն են սակայն այն տարանդին, որ սկսած է ծլիլ այս համակրելի երիտասարդին մէջ:

Յայտագիրէն դուրս, անակնկալ մը կ'ըլլայ ներկաներուն՝ նուագախումբէն անջատ՝ արուեստագէտի մը դաշնակի ընկերակցութեամբ սրնգանուագը, որ Պոյաճեանի թաւ և լուրջ ձայնէն վերջ, զուարթ բերանփոխ մը կուգայ ըլլալ և կը կրկնուի եռանդոտ ծափերով:

Յետոյ Վէպէռէն՝ «Վասի Հրաւէր»ը որ նոյն նուագախումբն է որ նորէն կը նուագէ, մի՛չտ յաջող:

Յայտագիրին երկրորդ մասին մէջ, որ Մասընէի «Լէ զ'Էռմինի» կտորովը կը սկսի, յիւսայակութեան արժանի կը դառնայ «Ցունական Տանտը», իր մերթ գոռոզ և մերթ գոռ եւեւէյներովը:

Ասկէ ետք, բեմ կ'ելլէ Օր. Է. Սթամպոլչեան, որ Լիցէն կը նուագէ դաշնակի վրայ Գոռճիի դասական կտորը և կ'ընդունի յետոյ գեղեցիկ ծաղկեկողով մը, կարգադիր Մանանխումբի անդամներէն:

Անմիջապէս վերջ, երկրորդ անգամ ըլլալով բեմ կ'ելնէ Պ. Պոյաճեան, և Մաճէրիէն կը նուագէ կտոր մը որ կը կրկնուի:

Նուագախումբը վերջը կուտայ յետոյ հանդէսին Հունգարական Մարշով մը, որուն առթած զուարթ տպաւորութիւնը տակ կը մեկնին հանդիսականները:

Դիտելի պարագայ մը եթէ կայ, սա է թէ այս նուագահանդէսը, մեր Հիւանդանոցին ի նպաստ սարքուած հանդէս մը ըլլալով, պէտք էր որ ի մէջ այլոց Հայ արուեստագէտներ ցուցադրելու միջոցը ըլլար միւսներն ալ տեսն: Նավաթ նուագախումբը, ինչպէս ուրիշ ո և է նուագախումբ, կարելի է սովորական պարագաներու մէջ ալ մտիկ ըլլալիք, մինչ երէկուան նուագահանդէսին մէջ յայտագիրին ամէնէն առատ մասը կը կազմէին այդ նուագախումբին զարկած կտորները:

Հասոյթը եղած է 1000 ոսկիի մօտ, ինչպէս հաւատեցին մեզ Հոգաբարձութեան պատ. անդամներէն ոմանք:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

ՍԿԻՒՏԱՐ

Շաբաթ օր Ս. Պատրիարք Հայրը Մուհարրէմի տօնին առթիւ կայս. Պալատ և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին տուած չնորհաւորական այցելութիւններէն վերջ Պատրիարքարան դնաց, և մէկ ժամու չափ ալ հոն զբաղելով, իրիկուան մօտ Սկիւտար անցաւ ընկերակցութեամբ Ս. Խաչի Թաղ. Խորհրդոյ Բ. Ատենապետ Յարութիւն էֆ. Ալթըբարմաքեանի: Սկիւտարի Նաւամատոյցը Ն. Սրբազնութիւնը դիմաւորեցին Տ. Վահրամ և Տ. Տաճատ քահանաները: Ս. Պատրիարքը նստաւ առաջին կառքին մէջ, իր դէմը ունենալով Բ. Ատենապետ էֆէնտին, երկրորդ կառքին մէջ նստան երկու քահանաները, և Թաղ. Խորհրդոյ Բեհեան ձիաւոր կ'երթար Ն. Սրբազնութեան կառքին առջեւէն: Ս. Պատրիարքը նախ այցելեց Պէրպէրեան վարժարանը, և Հիսնամեայ-Տնօրէն Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեանի հետ սրահին մէջ սիրալիր տեսակցութենէ մը վերջ, այցելեց բոլոր դասարանները և խրախուսեց ուսանողները: Յետոյ ուղղակի այցելեց Ս. Խաչի երկսեռ վարժարանը, սկսելով աղջկանց կողմէն, ճանապարհի խնայողութիւն ընելու համար: Ս. Պատրիարքին անուան ձօնեալ երգէն և ուրիշ երգերէ վերջ Լրացուցիչ Դասարանի աշակերտուհիներէն Օր. Սիրանոյշ Թունուզլեան, ի դիմաց բոլոր աշակերտուհիներուն, ճառ մը արտասանեց: Ս. Պատրիարքը չատ գոհ մնաց, և անցաւ մանչերուն կողմը, ուր արժանավայել ընդունելութիւն մը եւս կը սպասէր Ն. Սրբազնութեան: Պ. Զարեհ Ճանեան, երգերէ վերջ, բարի գալուստ մաղթեց Ն. Սրբազնութեան, որ յորդորեց, օրհնեց ուսանողները և ուսանողուհիները, և անցաւ Մանկապարտէզ, ուր զանազան մանկական խաղեր ներկայացուցին: Ն. Սրբազնութիւնն Մեծ Պահքի մէջ այս տեսակ ընդունելութիւնին անպատեհ կը համարէր, սակայն տեսուչ Գալաֆեան էֆ. խնդրեց որ մանկական անմեղութեանց ցոյց մը նկատուի Ս. Պատրիարքին կողմէ: Ն. Սրբազնութիւն չատ գոհ մնաց պզտիկներուն համարձակ կեցուածքէն, և դիտել տուաւ թէ Մանկապարտէզի գրութիւնը ո՛րքան օգտակար եղած է: Ս. Խաչի քարոզիչ Վեհապետեան Սրբազան զուարթութեամբ յայտարարեց թէ այդ տարիքին մէջ իրենք ծակէ ծակ կը փախչէին դուրսէն մարդ մը տեսածնուն պէս: Ս. Պատրիարքին բարի գալուստ մաղթեց Մանկապարտէզի սանուհիներէն փոքրիկ Օր. Նարլեան:

Մանկապարտէզի այս այցելութենէն վերջ Ն. Սրբազնութիւն առաջնորդութեամբ քահանայից դասուն մտաւ եկեղեցի, ուր արդէն խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր: Եկեսցէի աղարդութեան ալ նախագահեց, և իրիկունը հիւր մեծարուեցաւ Թաղ. Խորհրդոյ գանձապետ Նարլեան Մաքսուտ էֆէնտիի բնակարանին մէջ, ուր երեկոյեան ճաշէն վերջ մի առ մի սկսան հանիլ հրաժարեալ թաղականները, որոնց հետ Ս. Պատրիարքին տեսակցութիւնը և տեսակցութեան արդիւնքը մանրամասնօրէն պատմուած է մեր Նամակատուփի բաժնին մէջ:

Երէկ առաւօտ Ս. Խաչի եկեղեցին լեցուած էր խուռն բազմութեամբ, որ զանազան կողմերէ հաւաքուած էր լսելու համար Ն. Սրբազնութեան պերճախօս քարոզը:

Ճաշու գրքէն վերջ սկսաւ քարոզը բնաբան առնելով օրուան չարականէն «Դատաւոր արդար, որ հաստատեցեր ի մեզ դատող ընութեան զմիտս մեր չնորհեա սմա դատել զանձինս իրաւամբք և արդարութեամբ:»

Մարդս, ըսաւ, զննութիւններ կը կատարէ երկնքի համաստեղութեանց և միջոցին վրայ, քննութիւններ կ'ընէ երկրիս անչատակ խորութիւններուն մէջ, և սակայն մարդը իրմով զբաղելու գործին մէջ դժուարութեանց կը հանդիպի, և տակաւին ինք իրմով պէտք եղածին պէս չզբաղիր:

Մեր բոլոր կենաց մէջ, մեր ներքին երկու ընդդիմադիր գործերու կը հանդիպինք, և երրորդ մը կայ որ այդ երկու ընդդիմադիրներուն մէջ դատաւոր կը կանգնի, կը դատէ և կը կառավարէ:

Երկու ընդդիմադիրներն են հոգին ու մարմինը և երրորդը՝ դատաւորն է, մեր միտքը:

Հոգւոյ մասերը գերազանց բաներ են, զգալի չեն, իմանալի են, մարմնոյ մասերը, ընդհակառակը, զգալի են, Հոգւով իմացէք իմանալին, մարմնով իմացէք զգալին: Մարմինը կը մղէ զեղ ընել ինչ որ աշխարհային է, հոգին կը խրատէ զգուշանալ այն ամէն բաներէն որոնք աշխարհային են, և դատաւորը՝ միտքն է որ կուգայ կը դատէ և ճշմարտութիւնը ցոյց կուտայ:

Դատաւորին առակը որ Աւետարանին մէջ կը տեսնենք, Շնորհային լաբրականին մէջ սապէս կը բացատրի, քաղաքը՝ բնութիւնն է, դրկողը մարմինն է և միտքն է որ պիտի դատէ:

Դատաւորը ունի իր օրինաբերը որուն կը հետեւի, սակայն իր խիղճն ալ մեծ դեր մը պէտք է կատարէ, որպէս զի խղճի հանդարտութեամբ ապէ իր վճիռը: Մենք ունինք օրինաբերը որ է Աւետարանը: Կը մնայ խիղճը կազմելու գործը, որպէս զի մեր գործերուն ուղղութիւնը անով կարենանք: Այդ ուղղութիւնն ալ Շնորհային մեզի կուտայ, Աւետարանէն. այսինքն Աստուծմէ վախնալ և մարդոցմէ ամչնալ:

Ն. Սրբազնութիւն երկարօրէն բացատրեց թէ ի՛նչ է Աստուծոյ երկիւղը և մարդոց պատկառանքը: Երբ որ ուղղութեամբ կը գործենք, միշտ մեր խիղճը հանդարտ կ'ըլլայ. միշտ Աւետարանը մեզի օրինաբերը ունենալով պէտք է մեր խիղճը կազմենք: Այնտեղ մեր բոլոր գործերը ուղղութեան և արդարութեան վրայ հիմնուած կ'ըլլան:

Եկեղեցիին աւարտումէն ետքը, նորին Սրբազնութիւնը դարձեալ նարթեքէֆ-ի բնակարանը առաջնորդուեցաւ, ուր ցորեկուան ճաշը ընելէն յետոյ Մայր Եկեղեցի մեկնեցաւ ուր քարոզեց, բնաբան առնելով «Հաւատով Աստուածն վանիմ»ին ԺԱ. տուն:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ուրբաթ օր գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով:

1. Պէյքոզի Թաղ. Խորհուրդը նորոգելով մէկ ցուցակը եկեղեցի անգործածելի գոյքերուն, արտասանութիւն խնդրած էր զանոնք վաճառելու և արդիւնքը յատկացնելու նորոգութեան: Խորհուրդը այս առաջարկութիւնը նկատի առնելով առաջ դրեց յանձնարարել Թաղ. Խորհրդոյ փութայ պատրաստել յատկացումը ուղղակի շրջաբերականին համաձայն եկեղեցւոյն բոլոր գոյքին մէկ ցուցակ և ղրկել Տնտես. Խորհուրդին:

2. Պալաթու եկեղեցւոյ դպրոցը իր 11 տարուան մատակարարութեան հաշիւները ղրկած ըլլալով քննութիւն, ղրկուեցաւ կեդր. տնտեսական ի քննութիւն և ի տեղեկագրութիւն:

3. Ս. Պատրիարք Հայրը Խորհրդոյ նկատառմանը յանձնած էր Աղբարարանաշնորհարանէն ուղղակի մէկ գրութիւն, որով ի մէջ այլոց խնդրուած էր հանգանակութեամբ վերանորոգել Ս. Բարթողիմէոսի վանքին ինչ ինչ նորոգութեանց համար պէտք եղած ծախուց գումարը: Խորհուրդը ուսումնասիրութեան առնելով խնդիրը, պարզեցի իր տեսութիւնները և որոշեց յայտնել Ս. Պատրիարք Հօր:

4. Դարթայի եկեղեցւոյ՝ Պէշիկթաշի համաձայն մայր եկեղեցւոյ տուկէն ունեցած յետնալ կտակաթղթերուն մասին երկու Թաղ. Խորհուրդներու միջեւ իրաւախոհութիւն մը գոյացած և արդիւնքը հաղորդուած է Խորհուրդին: Խորհուրդը գոյացած իրաւախոհութիւնը համաձայն գանձանակ յետնալ կտակաթղթերու կարգադրութեան մասին խառն ժողովոյ կոչելու գործին մասին:

որուած որոշմանց, հաստատեց, և ըստ այնմ կատարեց պէտք եղած արձանագրութիւնը։

5. Կեդր. Համարակալին տեղեկագրին վրայ՝ Խորհուրդը կատարեց Խաչիւղի Գալֆայեան Որբանոցի հաշուոյ քննութիւնը և որոշեց արդիւնքը տեղեկագրել Ս. Պատրիարք Հօր։

6. Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը պատասխանելով թէ՝ իր և թէ իր նախորդին պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցի հաշիւները ներկայացուցած էր Տնտես. Խորհրդոյ քննութեանը։ Խորհուրդը որոշեց կատարել հաշուոյ կանոնական քննութիւնը և ըստ այնմ յանձնել Համարակալութեան ի նախաքննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

Խորհուրդը առանցմէ զատ զբաղեցաւ Գանտիլլիի, Ղալաթիոյ և Թոփ Գաբուի եկեղեցիներու վերաբերեալ կարգ մը հաշուական և մատակարարական խնդիրներով։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը շաբաթ օր, ընկերակցութեամբ Արիս էֆ. Ֆէսճեանի Կայսերական Պալատ գնաց Մուհարրէմի (արաբական տարեգլուխ) առթիւ իր շնորհաւորութիւնները մատուցանելու յոտս Կայսերական Դահոյից։ Ն. Սրբազնութիւն յետոյ Բ. Դուռը գնաց Մեծ Եպարքոսին այցելելու համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Խաչ Վարժարանի Հոգաբարձութեան տեղեկագիր Սիմոն էֆ. Զէօմլէքճեան (Փիրայր Շիրակացի), Թաղ. Խորհրդոյ մասին Ս. Պատրիարք Հօր տնօրինութենէն անմիջապէս վերջ, իր պատճառաբանեալ հրաժարականը մատոյց Ատենապետ Թորգոմեան էֆէնտի, մի առ մի պարզելով այն պատճառները, որոնք ըստ իրեն արգելք կ'ըլլան խղճմտի պաշտօնավարութեան մը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ հեռագրաւ հրամանագ տրուած էր Օրթաչալի Թաղ. Խորհուրդին որպէս զի իրենց քահանաներէն մէկը Սուչովայի եկեղեցին ղրկեն։ Այս անգամ նոյն Թաղ. Խորհուրդը հեռագրած է Պատրիարքարան թէ իրենք միայն երկու քահանայ ունին, որոնցմէ մէկը ծեր և անկարող է, որով չեն կրնար գոհացնել՝ Սուչովայի ազգայիններուն փափաքը։

ԳՈՆԵԱՑԷՆ խնդրուած է որ Պատրիարքարանը արտօնութիւն տայ Գաւառ. Ժողովոյ ընտրութեան համար։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արք. դարձեալ գրով մը խնդրած է Պատրիարքարանէն օր, Պարտիզակցի տիրայու Գէորգ Տ. Մեսրոպեանը Աւագ Սարկաւագ ձեռնադրելու արտօնութիւն տրուի իրեն։

ԳԱԼԱԹԻԱ Թաղ. Խորհուրդը գրով մը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ նախագահէ տեղւոյն եկեղեց. արարողութիւններուն և իր հոգեշունչ քարոզովը մխիթարէ ժողովուրդը։ Բայց ինչպէս յայտնի է, յառաջիկայ կիրակի Ն. Սրբազնութիւն մայր եկեղեցին մէջ, մէկ քանի դպիրներու դպրութեան չորս ամսեանին, պիտի տայ, և այս առթիւ չպիտի կրնայ երթալ։

ԷՏԻՆԷԻ մէջ, իբր Յիսուս Մանուկի Նուէր 174 ղրշ. հաւաքուելով ղրկուած է Պատրիարքարան։

ՏԱՐՍՈՆԻ հոգեւոր հովիւ Տ. Ազան Ծ. Վ. Համամճեան, Արմաշի Դպրեվանքին Միաբանութենէն հրաժարած ըլլալը ծանուցանող գրեր ղրկած է թէ՝ Ս. Պատրիարք Հօր և թէ՝ Արմաշու Դպրեվանքին Փոխ-Վանահայր Դուրեան Սրբազանին։

ՔԻՐՄԱՍԹԻ Թաղ. Խորհուրդը ժամկոչին փոփոխութեան պատճառաւ անհամաձայնութիւն մը ունենալով իր մէջ, կազմալուծուած էր վերջերս։ Այս անգամ Թաղ. Խորհրդոյ նոր ընտրութիւն մը կատարուելով, տեղւոյն երիտասարդութենէն Գալոցեան Խաչատուր (Ատենապետ), Թէրզեան Գէորգ (Ատենադպիր), Մշիկեան Միրիճան (Գանձապետ), Բիլիճեան Յակոբ և Յոզբամճեան Սարգիս էֆէնտիները անդամ կարգուած են Թաղ. Խորհրդոյ։

Ուրախալի է որ Պոլսոյ մէջ մեր Թաղականները ժամկոչական խնդիրներէ չէ որ իրենց հրաժարականը կը մատուցանեն շատ անգամ, թէև աս ալ ըսենք թէ Պոլսոյ քանի մը Թաղերու ժամկոչներ ազդեցութեան տեսակետով վար չեն մնար Թաղականներէ։ Կ'երևայ թէ այս վերջիններէն ոմանք ստիպուած կ'ըլլան շատ անգամ երես տալ ասոնց։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԹԱՂԱԿԱՆՆԵՐԸ

Շաբաթ գիշեր, Ս. Պատրիարք Հայրը Նարլեան Մաքսուտ էֆէնտիի տունը հրաւիրելով Սէլամսըզի հրաժարեալ Թաղականները, Թորգոմեան, Թէլեան, Տանձիկեան, Ալթըբարմաքեան, Մարգարեան էֆէնտիները, յորդորեց զիրենք որ իրենց հրաժարականը ետ առնելով չարունակեն իրենց պաշտօնը, քանի որ ամենքն ալ կարող, վստահելի և արժանաւոր անձնաւորութիւններ են։ Ս. Պատրիարք Հայրը իր յորդորը Ատենապետ Թորգոմեան Գէորգ էֆէնտիէն սկսաւ։ Թորգոմեան էֆ. իր պատճառները մէջ բերելով բողոքարառն յայտարարութեամբ մը, Ս. Պատրիարքէն ներում խնդրեց որ պիտի չկրնայ դժբախդաբար ընդունիլ Ն. Սրբազնութեան հրաւէրը։ Ս. Պատրիարքը յարեց թէ ի՞նչ խնդիր կամ գժտութեան ի՞նչ պատճառ որ ունին, ինք (Սրբազանը) պատրաստ է հարթել, միայն թէ պէտք է իրենք ընդունին իր հրաւէրը։ Նոր մերժումի մը վրայ, Ն. Սրբազնութիւն յայտարարեց թէ Թաղականներէ զուրկ Թաղի մը երեղեցիին մէջ քարոզելու համար Սկիւտար գալուն նպատակն էր նախ Թաղականութիւնը կազմակերպուած տեսնել, և իր սովորական զուարթ ոճով հայրաբար սպառնաց կիրակի առաւօտ կանուխ Պալաթու եկեղեցին երթալ քարոզել, քանի որ արդէն օր մը առաջ մասնաւոր հրաւէր ընդունած և մերժած էր՝ Սկիւտար գալու և Թաղականներուն խնդիրը վերջացնելու նպատակաւ։ Ն. Սրբազնութեան այս պնդումը իր արդիւնքը ունեցաւ, և ներկաներուն ալ ստիպումին վրայ, Թորգոմեան էֆ. ընդունեց, և Ս. Պատրիարքը ներկաներուն ճակատը համբուրելով, տեսակ մը Պահպանիչով վերահաստատեց Ս. Խաչի Թաղականութիւնը։ Եղած յայտարարութիւններէն իմացուեցաւ թէ հրաժարականի խնդիրը առաւելապէս Տանձիկեան և Թորգոմեան էֆէնտիներուն միջև անհամաձայնութենէ մը ծագած է, բայց Ս. Պատրիարքը չուզեց մանրամասնութեան մէջ մտնել և չուզեց ալ որ ուրիշները մանրամասնութեան մէջ մտնեն, գիտնալով թէ երկու էֆէնտիներն ալ կարեւոր տարբեր են Սէլամսըզի Թաղ. Խորհուրդին մէջ, և Թէլեան էֆ.ին ողջմտութիւնը պիտի յաջողի առաջքն առնել ո և է նոր գժտութեան, քանի որ Ս. Պատրիարքը բացարձակապէս յայտարարեց թէ իրենց գժտութիւնը հարթողը ինք պիտի ըլլայ։

Ս. Պատրիարքը շատ գոհ եղաւ այս արդիւնքէն, և ի նշան հաշտութեան և իրաւախոհութեան, հրամցուած քաղցրահամ լիմոնցուրը դառնութեան և գժտութեան ամէն մտածումառաւ վար տարաւ, և Թորգոմեան ու Տանձիկեան էֆէնտիները իրարու ձեռք սեղմելով, գործերնին վերջացուցին։

*** Ս. Պատրիարքը յայտարարեց թէ իր նպատակն է Ս. Խաչի և Իճատիէի Թաղերը միացնել, միայն թէ Սէլամսըզի Թաղականները ասանկ խընդիրներ ունենալու չեն, որպէս զի բարի օրինակ ըլլան Իճատիէցիներուն։

*** Տանձիկեան էֆ. ինչ ինչ բացատրութիւններ պիտի տար Թորգոմեան էֆ.ի իրեն մասին ակնարկածներուն վրայ, բայց թէ՝ ինք Տանձիկեան էֆ. խոհեմութիւնը ունեցաւ խնդիրը անձնականութեան չտանելու, և թէ Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութիւնները անպատճառ էին այդ մասին, որովհետեւ կը փափաքէր որ Թորգոմեան էֆ.ի գործակցութեան չափ Տանձիկեան էֆ.ի գործակցութիւնն ալ ապահովուի Թաղ. Խորհրդոյ մէջ, քանի որ Տանձիկեան էֆ.ի գործունէութիւնը իրրեւ Տնտեսական Խորհրդոյ անդամ քաջածանօթ է Ս. Պատրիարք Հօր։

*** Կը յուսացուի թէ երկուստեք բանաւոր զիջումներով ներկայ Թաղ. Խորհուրդը պիտի կրնայ իր օրինական շրջանը աւարտել, և Հոգաբարձութեան ալ աջակիցներ տալով և լաւագոյն կազմակերպութեան մը մէջ դնելով զայն, անընդհատ չարունակել եկեղեցիին և դպրոցին արդի գոհացուցիչ վիճակը։ Եթէ այսուհետեւ ալ ըսուածներով ժամավաճառութիւն ըլլայ, յանցանքը Թաղականներունն է, և Ս. Պատրիարք Հօր կը մնայ այն ատեն գործադրել իր մէկ որոշումը, զոր թէեւ կատակի ձեւով յայտնեց,—այսինքն Սէլամսըզի Թաղային մատակարարութիւնը յանձնել հինգ հոգիէ բաղկացեալ Իճատիէական մարմնի մը։ Բայց ա՛լ ասոր հարկ պիտի չմնայ, կը յուսանք։

*** Հրաժարեալ Թաղականներէն Եազմաճեան և Մազլումեան էֆէնտիները միայն չէին կրցած պատասխանել Ս. Պատրիարքին հրաւէրին, բանաւոր պատճառով։ Ի դիմաց կարգ մը Թաղեցիներու Միհրան էֆ. Պէչաղեան եկած էր յատկապէս խնդրելու Ն. Սրբազնութենէն որ ներկայ Թաղ. Խորհուրդը իր ամբողջութեամբ պաշտօնի վրայ մնայ։

ԻՐԱՉԵԿ

Տէր խմբագիր,

Մանզումէի շաբաթ օրուան թիւին մէջ Պէյքոզէն գրուած նամակ մը կը յայտնէր թէ եկեղեցիին Թաղականութիւնը կը կազմէ մէկ հոգի մը և յետոյ այդ միակ Թաղականին ու տեղւոյն քահանային ձեռքով եկեղեցիէն Թանկագին պիտոյքներ ծախուելու մտադրութիւն կայ, առանց Պատրիարքարանի խորհրդակցութեան։

Կուգամ յայտնել թէ գործին մէջ թիւրիմացութիւն և չափազանցութիւն կայ։ Նախ մէկ հոգիէ մը չի բաղկանար Թաղ. Խորհուրդը այլ երեք հոգիէ, որոնք են՝ Տեարք Կարապետ Գրիգորեան, Գրիգոր Մանիէլեան և Եսայեան, իրաւ է թէ քանի մը շուրջառ ելն. ծախել որոշուած է, և գնորդներ եղած են, բայց ատիկա Պատրիարքարանի գիտակցութեամբն է եղած, և ծախուելիք իրերէնները, որոնց ամբողջական ցուցակը ներկայացուցած ենք Պատրիարքարան, դնահատուած են ոչ թէ քսան ոսկիի այլ 800 ղրուշ միայն։ Այսու հանդերձ հիմակուհիմա ծախուած բան մը չկայ, և եթէ ատոնք ծախուին իսկ, Պատրիարքարանը միշտ պիտի գիտնայ այդ պարագան, ու անոնց հաստատումը նորեր պիտի չմնային։ Այս ձեռնարկին նպատակը արդէն ուրիշ բան չէ, բայց եթէ եկեղեցիին անմիջական պէտքերը հոգալ, որովհետեւ ան՝ ամսական վեց հարիւր ղրուշի ծախք մը ունի, որուն դէմ շատ չնչին հատոյթ մը միայն կայ և արդի Թաղ. Խորհուրդն է որ անհարին ջանքերով ծայրը ծայրին կը բերէ եկեղեցիին մատակարարութիւնը։

Ասանկ անհարկի զրպարտութիւններով ժողովուրդը պղտորելու ջանացողները՝ աւելի աղէկ կ'ընեն, եթէ եկեղեցիին օգտակարութեանը աշխատին և գոնէ կիրակիէ կիրակի ժամ հանդիպելով մոմ մը գնեն։

ԱԼԻՒՍԱՆ ՍՈՒՃԵԱՆ
Ատենապետ Թաղ. Խորհրդոյ

6 Մարտ, 1904

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

19 Մարտ 1904

Ֆրանս. 3% Français)	95	72
Բէյժի (Tab. Turcs)	359	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	80	85
Երկաթուղի (Lots Turcs)	118	—
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	562	—
Թրանսվալ (Transvaal)	93	—

ԹԷՎԱՀԱՐ

Շուրաի Տէվլէթ թանզիմաթ տարբէսի բէխի սանխի տէվլէթլու Հաճի Աքիֆ էֆէնտի հաղրէթլէրինին էօնտէսինէ բիւթպէի Սամիյէի Վէզարէթ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

*** Դարա Հիսարը Շարգի սանճաղը միւթէասրըֆլըղընա Ասալար գայմագամը սատէթլու Սէլաէտտին պէյ էֆէնտի թային պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Էմլաքը Հիւմայուն գօմիսիօնը ազասքնտան պիրինճի չիւպէ միւարիր սատատէթլու Ասաֆ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէպտիշէն պիրինճի բիւթպէտէն Մէճիտի Նշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՄՈՒՀԱՐՐԵՄ. — Իսլամական նոր տարիին առթիւ, շաբաթ առտու մեծ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։

Բոլոր պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարները Կայս. Պալատ գացին և իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

Նախարարները, իրենց գլուխը ունենալով Բարձր Մեծ-Եպարքոսը, պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Աւանդական սովորութեան մը համաձայն, Ն. Վեհափառութիւն, անոնց շնորհեց նոր պատրաստուած ոսկի և արծաթ դրամներ, որոնք կարմիր մետաքսէ քսակիկներու մէջ դրուած էին։

Իսկ միւս բարձր պաշտօնատարները իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին Ա. սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի և կայս. Անձն. սպայակոյտին պետ Շաքիր փաշայի միջոցաւ. և ստացան արծաթ նուէրներ։

Ա. սենեկապետին յարկաբաժնին մէջ ալ բազմութիւն կար, ուր կայս. Անձն. գանձուն Բ. քարտուղարը, Արքունի Փողերանոցին կողմէ, Արաբական 1322 տարիի առթիւ, յատկապէս պատրաստուած ոսկի քառորդներ, Մէճիտիյէի քառորդներ, երկուքնոցներ և քառասունոցներ կը բաժնէր։

—Բոլոր օտար վեհապետները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Վեհ. Սուլթանին։ Ն. Վեհափառութիւն փոխադարձ հեռագրով պատասխանեց։

—Եգիպտոսի Խիվը, Մէքքէի Էմիրը, կուսակալները, զօրաբանակներու հրամատարները և օտար տէրութեանց մօտ օսմ. դեսպանները շնորհաւորական հեռագիրներ ղրկեցին Պալատ։

—Ռուսիայի հասարակութեանց հոգեւոր պետերը, օտար դեսպանատանց Ա. թարգմանները, առեւտրական և սեղանաւորական մեծ հաստատութեանց Տնօրէններն ալ կայս. Պալատ երթալով մատուցին իրենց շնորհաւորութիւնները։

ԿԱՑՍ. ՀԵՌԱԳԻՐ. — Վեհ. Սուլթանը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորին, Քէմպրիճի դուքսին մահուան առթիւ։

*** Քէմպրիճի դուքսին մահուան առթիւ բոլոր դեսպանական պահակաւորները իրենց դրօշը կէս պարզած էին։ Երէկ առտու հոգեհանգստեան արարողութիւն մը կատարուեցաւ անգլ. դեսպանատան մատրան մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Պէրլին թէ կը գրեն թէ տեղւոյն զինուորական հրամատարին որդին հարիւրապետ Թէվֆիգ էֆ., լսելով որ երկու փախստականաւազակներ ապաստանած են Կիւութեի գիւղին մէջ, անմիջապէս հոն կը փութայ։ Գիւղին շուրջ պահակներ կը դնէ և ինք ձիաւորի մը հետ ներս կը մտնէ։ Աւազակները կ'սկսին կրակ ընել։ Թէվֆիգ էֆ. ձեռքէն կը վիրաւորուի և ձին զայն կը նետէ քարի մը վրայ։ Հարիւրապետը ծանր վիճակի մէջ կը փոխադրուի Պէրլին։

—Վօտինայէն կը գրեն թէ հռչակաւոր աւազակ Թոմա Նէյէֆ անձնատուր եղած է։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Սելանիկի ոստիկան-զօրաց կազմակերպութիւնը աւարտեցաւ։ Նահանգին մէջ 260 քօմիսէր և ոստիկան պիտի գտնուին։

—Գաղաքապետութեան կողմէ ղրկուած արմտիքը բաժնուեցաւ Իյնէ Ատայի, Միսիայի և շրջականերու կարօտներուն։

—Որոշուեցաւ որ Սելանիկի քարափները ընդարձակուին և երկաթուղիի մեծ կայարան մը շինուի։ Նահանգին ճամբաներուն շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։

—Սելանիկի առեւտրական սենեակը կատարելագործելու և վերակազմելու համար, տեղւոյն երեւելի վաճառականներէն յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։

ԼՈՐՏ ՆԻՒԹՐԷՆ.— Լորտներու ժողովէն Լորտ Նիւթրէն, որ Պոլսէն Սոֆիա կ'երթար, Պոլսոյ անգլ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Մր. Մաունսէլի հետ, Էսքիրնէ այցելեց։ Կուսակալի թարգմանը դիմաւորեց Անգլիացի հիւրերը, որոնց տրամադրութեան տակ կառք մը դրուեցաւ։ Լորտին յայտնած փափաքին վրայ, օսմ. զօրքերը զօրանդէս մը կատարեցին և յետոյ երկու վաշտեր դաշտային ճակատամարտ մը ձեւացուցին։ Անգլիացի հիւրերը մեծապէս զատապուեցին օսմ. զօրքերը և գոհունակութիւն յայտնեցին Բ. զօրաբանակին հրամատար զօր. Արիֆ փաշայի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Բարիզի պուլկար գործակատարութեան մէջ զինուորական կցորդութիւն մը հաստատուեցաւ։

—Պուլկար կառավարութիւնը հրատարակեց Պուլկարիոյ բնակչութեան 1901ի վիճակագրութիւնը։ 142,229 ծնունդ եղած է և 87,239 մահ, որով աւելի՝ 54,990 ծնունդ։ 1901ի վերջը Պուլկարիա ամէնքը ունէր 3,744,283 բնակիչ։

—Մարտ 1էն սկսեալ, Պուլկարիա դադարեալ հռչակեց արդի բոլոր առեւտրական դաշնագիրները։

—Երաժշտութեան դպրոց մը պիտի հաստատուի Սոֆիայի մէջ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ.—Կեսարիա, Զօրում, Բրը.Եէհիր և Եոզկատ զրկուած երկրագործական քննիչները տեղեկացուցին թէ վարդի, թթենիի և խաշխաշի մշակութիւնը կարելի է ներմուծել այդ տեղուանքը, վարդի իւղ, խոզակ և ափիոն արտադրելու համար, ինչ որ բնաւ վնաս պիտի չտայ արմտիքի մշակութեան։ Այս առաջարկը վաւերացուած ըլլալով՝ կայս. Իրատէ մը հրամայեց նոյն նիւթերուն մշակութիւնը ներմուծել և հունտ ու տունկեր բաժնել նոյն գաւառներու երկրագործներուն։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Բիզա խան, որ արձակուրդով Եգիպտոս գացած էր, Եւրոպա մեկնեցաւ, ուրկէց պիտի դառնայ Պոլիս։

ԹԷՐԱՏԱՐԱԿԱՆ. — Ցարդ արտասահման և ներքին գաւառները գացող նամակներու դրոշմաթուղթերը տարբեր էին։ Որոշուեցաւ այդ դրոշմաթուղթերը միացնել և կարգ մը տեղերու մէջ նոր նամակատուներ բանալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիին ընդհ. տնօրէն Մ. Զանտէր Պէրլին գնաց։

ԲԱՄՊԱԿ.—Այս տարի Ատանայի մէջ շատ բամպակ ցանուած ըլլալով, Իզմիրէն գործաւորներ պիտի ղրկուին։

ՀԱՑԵՐԸ.—Թերթերը դարձեալ կը գանգատին փուռպաններուն պակաս հաց հանելուն դէմ և զանազան միջոցներ կառաջարկեն այդ խարդախութեան առաջը առնելու համար։

Այդ գարշելի հրէշը ո՞ւր տարած էր արդեօք զայն։

Այս հարցումները սրածայր փուչերու պէս իր ուղեղին կը մխուէին, և արտասուագին աչքերով կ'աղօթէր, որպէս զի Աստուած գթայ այդ տարաբախտ մանուկին վրայ։

Լուիզ ուշադրութենէ չէր վրիպեցներ նաեւ Լիւսրոլ ընտանիքը։

Հեռուէն կամ մօտէն տեղեկութիւններ կը քաղէր միշտ անոնց նկատմամբ, և կը փափաքէր որ օր առաջ դառնան անոնք Մատրիտէն։

Վերջապէս իր փափաքը իրականացաւ։

Էտուարտ, երեք տարիի չափ մնալէ ետքը իր պաշտօնատեղին, վերադարձաւ Բարիզ, ուր հաստատուեցաւ վերջնականապէս։

Իր հայրն ու մայրը տարիէ մը ի վեր մեռած էին իրարու ետեւէ, ու իրեն կ'իյնար հիմակ իր հօրենական տան պատիւն ու շուքը անեղծ պահել առաջնութեան իրաւունքով։

(Շարունակելի)

ՃԱՄԲԱՆԵՐԸ.—Տեղեկութիւն ուղարկեցաւ նահանգներէն 1820 տարուան մէջ շինուելիք ճամբաներուն և կամուրջներուն վրայ։

—Քարթալի ճամբաներուն շինութեան համար, մասնաւոր տուրք մը պիտի առնուի, Բէնտիք, Մալթէփէ, Պօստանճը և Եագաճըզ օգափոխութեան գացողներէն։

ՄԱԼԱԶԿԵՐՏԻ ԵՒ ՊՈՒԼԱՆԸՊԻ գաւառակներուն 25 գիւղերը վերջին երկրաշարժէն աղքատացած ըլլալով, Պետական Խորհուրդը առաջարկած էր տասանորդի տուրք չգանձել այս տարի, և փոխարէն Պետական Գանձին համար վար դնել արկածեալներուն բամնուելու սահմանուած 50,000 ղրշ.ը։ Ելմտական նախարարութիւնը սակայն ընդունելի չնկատեց այդ առաջարկը. հետեւապէս այդ 50,000 ղրշ.ը պիտի բաշխուի նոյն գիւղացիներուն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ գիշեր ժամը 1ին ատենները Մուլթան Պայազիտ Եանի Գափան փողոց, Ֆէֆիմ պէյի բնակած տունէն հրդեհ ծագելով, նոյն տունը ամբողջովին այրած և գիմացի կողմը գտնուող երկու տուներ մասամբ այրած են։

—Երէկ գիշեր, ժամը 8ին ատենները, Գատրգիւղ, Դըզըլ Թօփրաք հրդեհ ծագեցաւ։ Մանրամասնութիւնք վաղը։

ՐՈՒՄԷԼԻ-ՀԻՍԱՐԻ ՀՐԴԵՀ. — Գրած էինք մանրամասնօրէն այս հրդեհին մասին. ընդ. վնասն է 12,000 օսմ. սա՛լի, որուն 2,200 միայն ապահովագրուած էր։

ԽՂՃԱՄԻՏ ԱՏԱՂԶԱԳՈՐԾԸ. — Ատաղձագործ վարպետ մը, Սալիհ ուստա, Շբ. օր դաշոյն մը մխելով փորը փոքրիկ անենասպան ըլլալ, Ղալաթիա, Արապ-Ճամի փողոցի իր սենեակին մէջ։ Դրացիները փութացին և հարցուցին պատճառը։ Սալիհ ուստա պատասխանեց թէ Գասըգիւղի նաւամատոյցին շինութիւնը վրան առած էր, բայց տեսնելով որ դժուարութիւններ կը ծագին, որուն հետեւանքով կրնար իր մեծերուն յանդիմանութեան ենթարկուիլ և նոյն իսկ ճամբուիլ, որոշած էր վերջ տալ կեանքին։ Հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Սարբեար փռապան Պօղոս աղայի դրամարկղը կոտրելով գողցուած էին 1255 ղրշ., 4 ոսկի ժամացոյց, 5 ոսկինոց զոյգ մը օղ, 10 զարդոսկի և ուրիշ ոսկեղէն իրեր։ Ոստիկանութիւնը իբր կասկածելի ձերբակալեց Պօղոս աղայի գործաւորներէն Գալուստը և եղբայրը՝ Սրգարը։

—Շբ. գիշեր գողեր մտան, Ղալաթիա ռուսաց Այա-Բանտէլիմոն վանքը և վերցուցին արծաթեայ սպաներ, արծաթապատ Աւետարաններ, խաչեր ինչպէս նաեւ 500 ղր.ի չափ դրամ։ Գողերը մտած էին վանքին կից և անբնակ Ամերիքա թատրոնէն։

ԿԵՂԾԱՐԱՐՆԵՐ. — Իզմիրի ոստիկանութիւնը անցեալները Պարսիկ Հիւսէյնի և Ալիի բնակարանին մէջ երեւան հանեց կեղծ դրամ պատրաստելու յատուկ հալոց, լաստեր, անագ, կապար, զանազան դեղեր, կաղապարներ և գործիքներ։ Գտնուեցան նաեւ պզտիկ դրամներ։ Կը կասկածուի թէ ընկերներ ալ ունին, որով խուզարկութիւն կը կատարուի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզի հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ 20.— Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ իբրեւ վատ ամբաստանուած սպայ մը ձերբակալուած է Մոսկուայի մէջ։

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Ռոս ընդհ. Սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ Եալու գետին մօտ տեղի ունեցած ընդհարման մը հետեւանքով 1800 ճաքոնցի գերի բռնուած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նիու-Զուանկէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բորթ Արթուրի Ռուս նաւատորմը հրման ատացաւ խարիսխ նետել նաւահանգիստէն դուրս։

ՍԱԿԱՐԱՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

6/19 Մարտ 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	87.36
Ամէնէն բարձր գինը	87.38
» վար գինը	87.05
ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	118.—
Երէկուան բարձր գինը	118.—
» վար »	117.—
Ռուսական	76.50
Ճաքոնական	64.50

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

ՎԷՊ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հեղինակ — Թարգմանիչ
ԷՄԻԼ ՌՈՇՊՈՒԻԿ — ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՃԷՃԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՅՍԷՔՆ ԱՂՋԻԿԸ

Այս դառնակսկիծ պատահարը խորապէս ազդեց Մաթիլտի սրտին, որ սկսաւ յորդ արցունք թափել ժամերով։

Հէք որբուկը անմիջապէս երկտող մը գրեց Էտուարտի հօր, որ իբր հանգուցեալին ամէնէն մօտ ազգականը Բարիզ երթալով, ուր հարուստ ընտանիքի մը քով սենեկապանուհիի պաշտօն մը ճարեց, միշտ Լուիզ Վէռտիէ անուանին տակ։

Երեք տարի կեցաւ հոն, բայց այդ երեք տարին մարտիրոսութեան անտանելի թուական մը եղաւ իրեն համար։

Իր միտքը միշտ միեւնոյն գաղափարին կուչած, անհաւատալի համբերատարութեամբ խուզարկութիւններ կ'ընէր շարունակ Բարիզի մէջ ու չրջակայքը, որպէս զի կարելի ըլլար երեւան հանել առեւանգուած տղուն հետքը։

Բայց իր որոնումները անհետեւանք կը մնային, և ամենէն մտահոգութիւն մը կը տագնապեցնէր միշտ իր ուղեղը։

Լուիզ հասկցաւ վերջապէս թէ անկարելի էր հասնիլ իր նպատակին, և ենթադրեց նոյն իսկ թէ իր ամուսինը մեկնած էր Բարիզէն։

Բայց ինչ եղած էր խեղճ փոքրիկը։

Բարիզ երթալով, ուր հարուստ ընտանիքի մը քով սենեկապանուհիի պաշտօն մը ճարեց, միշտ Լուիզ Վէռտիէ անունին տակ։

Երեք տարի կեցաւ հոն, բայց այդ երեք տարին մարտիրոսութեան անտանելի թուական մը եղաւ իրեն համար։

Իր միտքը միշտ միեւնոյն գաղափարին կուչած, անհաւատալի համբերատարութեամբ խուզարկութիւններ կ'ընէր շարունակ Բարիզի մէջ ու չրջակայքը, որպէս զի կարելի ըլլար երեւան հանել առեւանգուած տղուն հետքը։

Բայց իր որոնումները անհետեւանք կը մնային, և ամենէն մտահոգութիւն մը կը տագնապեցնէր միշտ իր ուղեղը։

Լուիզ հասկցաւ վերջապէս թէ անկարելի էր հասնիլ իր նպատակին, և ենթադրեց նոյն իսկ թէ իր ամուսինը մեկնած էր Բարիզէն։

Բայց ինչ եղած էր խեղճ փոքրիկը։

Բարիզ երթալով, ուր հարուստ ընտանիքի մը քով սենեկապանուհիի պաշտօն մը ճարեց, միշտ Լուիզ Վէռտիէ անունին տակ։

Երեք տարի կեցաւ հոն, բայց այդ երեք տարին մարտիրոսութեան անտանելի թուական մը եղաւ իրեն համար։

Իր միտքը միշտ միեւնոյն գաղափարին կուչած, անհաւատալի համբերատարութեամբ խուզարկութիւններ կ'ընէր շարունակ Բարիզի մէջ ու չրջակայքը, որպէս զի կարելի ըլլար երեւան հանել առեւանգուած տղուն հետքը։

Բայց իր որոնումները անհետեւանք կը մնային, և ամենէն մտահոգութիւն մը կը տագնապեցնէր միշտ իր ուղեղը։

Լուիզ հասկցաւ վերջապէս թէ անկարելի էր հասնիլ իր նպատակին, և ենթադրեց նոյն իսկ թէ իր ամուսինը մեկնած էր Բարիզէն։

Բայց ինչ եղած էր խեղճ փոքրիկը։

Է "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

8 Մարս 1904 — 50

ԼԷ ՖԱՂԱՑԵՆ ՈՉԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՓԲ.

Վիպէռ Բ. մարքիզին պատմեց Լանկլատի և Սօլէյլ-Բուչանի պատմութիւնը, որ փոխանակ շահագրգռելու Ֆրանսացի այս ազնուականը, զայն շատ դժգոհ կացութեան մը մէջ ձգեց։

—Եւ ահա սիրուն ելք մը, բաւ մարքիզը երբ Վիպէռ խօսքը դադրեցուց. մարդասպանը պարզ թիապարտ մըն է...։ Ահա գործ մը որ քիչ մը տարօրինակ կ'երեւայ. սիրուն կին մը, գեղեցիկ երիտասարդ մը, փողոցի սէր մը, վերջապէս հետաքրքրական բան մը։ Եւ այդ սիրուն վէպը կը վերջանայ աշխարհիս ամէնէն ռամիկ ձեւովը։ Սավարի և Ճիւլիա իրենց մանր մանր գործերուն պիտի վերսկսին և ձախաւէր մը միայն պիտի գտնուի բանտին մէջ։ Օ'հ որչափ աղէկ կը ճանչնամ մեր ժամանակները։

Ցեռաս, ուղղակի Վիպէռի ուղղելով շարունակեց.

—Բայց, երբ ամէն բան վերջացաւ, երբ քու մարդասպանդ գտնուեցաւ և Սավարի ձիւնի պէս ճերմակ դուրս ելաւ. ինչո՞ւ դեռ կը շարունակէք Ռիւպինի կոմս մնալ, այսքան բարձր պանդոկ մը ընակիլ, իմիններէս աւելի չքեղ հագուստներ հագնիլ։ Ժառանգութիւն մը ինկաւ արդեօք...

—Տէ՛ր Ատուած, Պ. Մարքիզ, ըսաւ Վիպէռ քիչ մը վրդովուած, հագուստներս գործածելու և հոս կենալս 15 օրի ամրողջացնելու համար է որ...

—Իրա՞ւ, է, իրա՞ւ իմ փոքրիկ պաշտպանեալս. կը կարծէք թէ կը հաւատամ ատանկ խօսքերու։ Առանց օգտակարութեան գործածել ձեր գեղեցիկ հագուստները...։ Դո՞ւք պիտի ընէք այդ բանը. հազար անգամ կը նախընտրէիք հնավաճառի մը ծախել զայն։ Տասնրհինգ օրը ամբողջացնել ատանկ սուղ տեղ մը... Ասկէց զատ հոս օրական'վ է վարձքը... Եւ, ձեռքերս կը կարեմ եթէ ո և է սպասաւոր ուզէ որ հոս մնաս, ա՛յնքան կծծի ես որ... եթէ քեզի պէս տասը հոգի ըլլար, այս հաստատութիւնը կը կործանէ՛ր...։ Սիրելի Վիպէռս, ուրիշ պատճառնե՛ր ունիս հոս մնալու, և ես պիտի ըսեմ զանոնք եթէ մտիկ ընես...

—Բայց Պ. մարքիզ...

—Ակամէ՛ ես կախեր, կը զգաս որ հասկցած եմ արդէն, դուն որ այնքան նրբամիտ էիր սակայն։

—Օ՛հ, ձեզի հետ նրբակրկիտ չեմ Պ. մարքիզ։

—Իրաւո՛ւնք ունիս, խոշոր պէսպէս, պատասխանեց Բ. մարքիզը Վիպէռի մօտենալով և անոր ականջէն բռնելով. պատմէ նայիմ ցաւերդ որ մխիթարուիս. ինծի չըսես որո՞ւն պիտի ըսես, ոչ ազգական, ո՛չ բարեկամ և ոչ ալ կին ունիս. ինքն իս վրադ պիտի ծանրանաս և եթէ վիշտ ունենաս, ուրիշներէն աւելի՛ կը տառապիս։

—Օհ, այո՛, յարեց ոստիկանը հառաչելով։

—Կը տեսնես որ ճիշդ գուշակած եմ։ Օ'ն, անկեղծութեան օրինակը ես տուի քեզի։ Մինակ հետաքրքրութեանս զգացումը չէ որ զիս առաջ մղեց, այլ քեզի մխիթարելու փափաքս։ Կը կարծես թէ քու նամակներէդ չէի հասկնար մեծնալը այն վիշտին որ քեզ կը տառապցնէ հոս։ Զէի՞ հասկնար թէ ինչո՞ւ լուռ կը մնայիր, մինչ այնքան սրտաբեղ էիր երբեմն։ Ազէկ գիտես որ կը սիրեմ քու մտքիդ դարձուածքները, քաջասրտութիւնդ և սուր ինքնուրոյնութիւնդ։ Դուն ուրիշներուն պէս չես։ Քու յատկութիւններովդ դար մը առաջ մեծ դիւանագէտ մը կրնայիր ըլլալ։ Օ'հ, խօսէ տեսնենք, կարգը քո կդ է ա՛լ...

—Ինչ ըսեմ, երբ այնքան խոր կերպով յուզուած եմ...։

—Բաւակա՛ն է, երախտագիտութեան գործերը չը խառնենք հոս։ Մինակ խոստովանի՛ թէ ինչո՞ւ այս պանդոկը կը մնաս դեռ. և եթէ կուզես ե՛ս քեզի ըսեմ թէ ինչո՞ւ դեռ պիտի կրես Ռիւպինի Կոմս անունը, ազնուականի պէս պիտի հագուիս և այս պանդոկը ընակիս. որովհետեւ քեզի կը թուի որ երբ Արպրը-Սէք փողոցը դառնաս իրը պարզ Վիպէռ, խոշոր վիհ մը պիտի գտնես քու և այդ ինկան մէջեւ։ Ճիշդ գլխուն զարկի. անանկ չէ՞։

—Այո՛, պատասխանեց Վիպէռ պարզապէս։

—Ուրեմն կը սիրե՞ս զայն։

—Օհ, ա՛յնքան կը սիրեմ որ...։ Կոյսի մը բոլոր խանդո՛վը, օր աւուր զարգացող երեւակայութիւնով մը, անծանօթ դրդումով մը կը սիրեմ զայն...։ Ցարդ սիրաս չէր խօսած, հանդիպողն սէր չեմ կեղծած, աղտոտութիւններու մէջ չեմ ինկած։ Մինչեւ հիմա հանդիպած կիներէս ոչ մէկը սիրաս վրդոված է, անոնք ամէնքը կ'անցնէին քովէս, և ես գլուխս անգամ չէի դարձներ...։ Բայց ա՛ն, ան տեսած վարկեանիս իսկ զարթնում մը, յեզակած փոփոխութիւն մը զգացի ներսս. արիւնս տաքցաւ, և ջիղերս ուժգնցան։ Դէմքս կ'այրէր, կուրծքիս տակ սիրաս կ'ուռէր։ Երեսունեվեց տարեկանիս է որ ահա կ'սկսիմ ապրիլ և կատարեալ մարդու մը բոլոր կիրքերը ունենալ։ Բայց այս կիրքերը... պէտք է որ խեղդեմ զանոնք։ Ան որ պատճառ եղաւ այդ զգացումներուն՝ չսակնար զանոնք, և չկրնար թափանցել...։ Օհ, եթէ գիտնայիք թէ ինչ տաժանելի բան է կարենալ ըսել ինքնին։

«Ահա՛ վերջապէս այն կինը՝ որուն կ'սպասէի. հո՛ն, իմ մօտս է ան. կը տեսնեմ զինքը, բայց չեմ կրնար դպչիլ։» Սակայն ասիկա ալ միւսներուն պէս կին մըն է. անոնցմէ շատ աւելի գեղեցիկ ու լաւագոյն է, և սակայն ճիշդ անոնց դէմքը ունի. կի՛ն մըն է բառին բոլանդակ առումովը, և ընդունակ յուզուելու, բա՛ւ է որ ճարտար խօսիլ գիտնաս։

Արձան մը, մարմարիոնմը, կուռք մը չէ՛ ան՝ այլ ճշմարիտ կին մը...։ Բայց ես ուրիշ մարդերու նման մարդ մը չեմ, այնպիսի կազմուածք մը ունիմ որ, զիս տեսնողը կը հարցնէ թէ արդեօք ծնած ատես ո՞ղջ էի. կինոը բարեփոխուած կապիկի մը տեղը պիտի դնէին զիս։

—Այդչափ գանգատելու իրաւունք չունի՛ք, բաւ Բ... մարքիզը, որ կ'ուզէր փոխել։

—Այդպէ՞ս կը կարծէք Պ. մարքիզ, կ'ուզէի որ անանկ ըլլար։

—Ե՛ս ալ։

—Իմ կրած տառապանքներուս նըմանը չի կայ, շարունակեց Վիպէռ։ Ես աւելի դժբաղդ եմ այն մարդէն, որ միշտ ծարաւ էր և միշտ անօթի. ան կ'ուզէր իր գլխուն վրայ կախուած պտուղները խածնել և երբ ձեռքը կ'երկարէր, կը հեռանային անոնք։ Ես ալ կ'ուզեմ սէրը ճաշակել, և սէրը կը փախչի ինէ, երբ ես զայն կը կանչեմ, երբ ես անոր երեսն ի վեր կը պոռամ, «Եկո՛ւր, յաղթութեանդ տակ ընկենցայ։»

(Շարունակելի)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ՎԱԿԱՑԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԻՏ
ՌԷՐԱ, ՍՈՒԹԼԷՐՕԱՅԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 4
(ԲՈԳԱՏԼԵԱՆ ՍՐՃԱՐԱՆԻ ԴԻՄԱՑԻ ԿՈՂՄԱՆԱՏԱ)
ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 9Է ԵՒ 3 (Ք.Ա)
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150 030.616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ԳԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440 000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական ստուգութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ ազգ ու որբերդ համար օժիտ մը, չաթաթական փոքր վճարումներով. — (Մէնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, ալխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան՝ ժամանակ, օրինակի համար՝ չաթաթականի փոքր վճարումով մը, որ ինքն Մէկ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԻՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԴԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Պոլիս Դաբքրեղօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՄԱՄԱ MAMA

Ահա սնունդ մը, որ իր բնական վիճակին մէջ ամէնէն աւելի ֆոսֆաթ կը պարունակէ։ Գիտական արժանահաւատ սկզբանց համաձայն պատրաստուած ըլլալով միսէն և ցորենէն աւելի սնուցիչ և գիւրամարս է։ Երբ այս սնունդէն մաս մը մանէ մարմնոյն մէջ, նոյն քանակութեամբ միսէն աւելի արիւն կ'արտադրէ։ Իր գլխաւոր պարունակութիւնն է հաւկիթի դեղնոցի չափ ֆոսֆաթ և երկաթի բաղադրութիւններ։ Քիմիական ո և է օտար նիւթ չի կայ իր մէջ և ամէն տեսակ արիւրներէ աւելի գերազանց և նախանձար է։

Դեղագործ—Տարրագէտ
ԻՊՐԱՀԻՄ ՀԱԳԴԸ

ԴԵՂԱՐԱՆ
ՀԵՐԱԿԼԷՍ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Կայսրա, Գարահօյի հրապարակ (Թրամուէյի կայարանին ճիշդ դիմաց, 32

Ամէնէն թարմ ու եւրոպական նորագիւտ դեղերու ճոխ մթերք, կատարեալ խնամք և խղճամիտ պատրաստութիւն դեղագրի։

Ամէն օր ամեն ժամ բժիշկ անպակաս է դեղարանէն. հիւանդին փափաքած որ և է բժիշկը ուղուած պահուն կրնայ ձեռք բերուիլ ի գիւրութիւն յաճախորդաց, նաև մէղերու քանակական և որակական տարբերութիւնը կը կատարուի 20 դրշ.ով։

Հալաթիա, թրամուէյի սթասիոնին ճիշդ դէմը, թիւ 32։ 5

(Պողոչանցիին կարգը)

ԱՆՐԼԸՔ ԽԱՆԷԼԷՐ

Գումգարուտա Գուլլուք սօգաղընտա Ճամի չէրիֆ գարշուանտա միւքէրրէր 6 նումէրօլը 2 պապ խանէ 2էր օտա, պիրէր մաթպախ, պիրէր մրգտար պաղչէ, պիրէր գույու, նէզարէթը քեամիլէի վէ մահիյէ ճէր մէճիտիյէ իճար կէմիրիր. կէօրմէք արզու իտէնլէր տերունկնտէքի միսթէհրլէր թարաքնտան վէ բազարլըղը՝ Մըսըր Զարշուսնտա Բաուգճըլար իչէրիսնէ 13 նումէրօլը մաղազատա եօրկանը իւսկիւտարը Մէհմէտ էֆ. իլէ իճրա օլունանագ տըր։ 3—6

ՏՕՔԹ. Ն. ԹԻՒԼԵԱՆ

Իր յանախորդներուն դիւրութեանը համար ամէն օր կը գտնուի Պախչէ Դարու Ռիչիլեան Դեղարանը, կէս օրէն մինչեւ 2 (Ը. Ե.)։ Առտուները մինչեւ կէս օր Մաքրիգիւղ, ըստ առաջնոյն։ 7—30

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԷՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն տպրանքներ։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւազաններ։

ՊԱՑՄՍՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաթաթական հարիւրին 5 վճարում
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ

Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին։
Իսկ ապառիկ գնողներէն % 15 զեղչով ետ կ'առնուին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ

"LYTHITE" STANDARD AMERICAN PAINT

ՇԻՆԵՐԵՐՈՒՆ ՆԵՐՍԻ ԵՒ ԴՈՒՐՍԻ ԻՆՉՊԷՍ ԵՒ ՊԱՏԱՆԱՅԻ ՅԱՏՈՒԿ

Կ'ուզէ՞ք ձեր տուները, գրասենեակները ևն. ամէն կարգի չէնքերը լուսաւորել ընտիր և գունաւոր պատաճաներով, որոնք հոս չունենան. շուտ չորնան և վրայ չեղեն, գործածեցէք ամերիկեան պատաճանները, որոնք ամէնէն խնայող օդին իսկ, 2-3 ժամէն կը չորնան, փորձ մը զոհ պիտի թողու ձեզ։

Կ'ուզէ՞ք ձեր տուներու, դպրոցներու, թատրոններու ևն. ամէն կարգի չէնքերու ներքին մասերը ամէնէն սիրուն և բնական գոյներով ներկել, որոնք չուտ չորնալու և տախտակները փեղի արգիլելու մեծ առաւելութենէն զատ գոյներնին չնեռեն բնաւ և ներկուած տեղերը պայծառ և լուսաւոր ընեն։ Գործածեցէք ներքին չէնքերու յատուկ Ամերիկեան Լիթիայթի ներկերը, ապահովապէս զոհ պիտի մնաք։

Կ'ուզէ՞ք քարէ, փայտէ, աղիւսէ որ և է չէնքի դուրսի մասերը ներկել անձրեւին վնասներէն պահելու համար, գործածեցէք դարձեալ Լիթիայթը։

Կ'ուզէ՞ք ածան, անհաւասարի կերպով ածան ներկել ձեր որ և է մէկ չէնքն,

Կ'ուզէ՞ք որ ներկուած որ և է տեղ ներկուելէ անմիջապէս վերջ բնակելի ըլլայ առանց որ և է անհաճոյ հոտի և խոնաւութեան,

Կարեւորութիւն մի տաք կարգ մը վարպետներու կամ ներկարարներու Լիթիայթի մասին անեղատատ խօսքերուն, որոնք անձնական շահերու նպատակով և կամ նախապաշարումով հակառակ են չատ մը օգտակար նորութիւններու։

Այլ հաճեցէք դիմել Թուրհիոյ միակ կեդրոնատեղին

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Բիւրճի խան թիւ 3 Գրիգոր Աճեմեանի
— Մանաւանդ Կալաթա, Վոյվոտա խան Գ. Գարակէօզօֆ —

և Լիթիայթի նմոյշներ ու գաթալօկներ ստանալ ուզուած քանակութեամբ։
Դաւառները գործակալներու պէտք կայ։

ՏՕՔԹՈՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
ՀԱՆԴԱՄԱՆՈՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏ
ԴԱՂԴԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱՄԻՆՋԱՅԻ ԵՒ ԱԵՏԻՈՅԻ

Բեր'Ա Մեծ Փողոցի ուղղութեան վրայ, Մ'ալ փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

Տեր եւ Տիկին
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Դարու, Պիճ Պիր Ջէսքիտի դիմաց
ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ատամնաբոյժ կ'ընուիրէ կը գտնուի Սկի տար, Ի հանրոյ, Տողրամաճը փողոց իր քարտէսան։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս Պահչէ Դարու, Պիճ-Պիր-Ջէշիմին դիմաց։
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Միրքէհիւէ քեսին (էճզախանէի թիւրքիյէ) եէվմը քիւչատրնան պէրի կէսաթէրտիի ինթիզամ վէ տրգաթան վէ իկզար օլունան քեսֆիֆէի եւվէյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկերլերինէ ծիւմնէնէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրաղ իթմիշ տիր. պու տրգաթ վէ իխթիմամ մունդամ օլան թէչարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէճէ տալ նազարը էհէմմիյէթէ տլունաճագ մէվտանտն պայլճասը տիր. ամմէնին միւսէլլէմի վէ տէվիրը բէսմիլլէնին տախի մուսատտագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէչարէտէն ղէքլէնիլէլ չու խրտէմաթը միւսթահսէնէյէ պիր իլտվէի ինսանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէչարէսիտէն չիմիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիճիմէ զուէֆայի խսաթէկեան մէճճանէն թէտավի իթարիրիմէք վէ մուալիճաթը լազըմ տախի քեզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէք կիպի իխթիյար օլունան ֆէտաքարլըգլար նազարը արգադթա տլունաճագ օլուր իւէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթատ զիյատ հէմճինսէնէ խրամթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվերի իւզրինէ թէէսիս իտիլմէկ օլատուղը աբէրալ թայեին իտէրիյիթ չու թատատ օլունան հիմմէտթը մասրուֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մերթէպէի իրրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզաէն ատ էրպապը միւրատաթքէն մէմնունիւթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբրպատքն տախի խօշնուտխինի ճէլզ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտ քեսֆէի իլէլ վէ էմրազատա քէսբը իխթիսասը թամ էյլէմիշ մէյտանը ամբրպատ հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտ հազրը պու լունաթգլարը կիպի զիւքիւր ու իւնատ մախսուս օլմագ իւզրէ ատ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտ պուլնան ալէաթ վէ էտէվաթը ֆէնենիյէտիրնին միւքեմմէլլիյէթի սէպէպի իլէ եէկկանէ տէնիլմէյէ չալան օրան (Թահմիխանէ) իսէ ճանիպը հիւբիւմէթ Սէնիյէտէն եվրօպատտ տօգուզ սէնէ թահսիլ իթարիլմիքտէն տօնրա իւք տէֆա օլարագ քիմիական տիրլօմասընը իրրաղ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէ քիմիական մուալիմէրիսնէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտ իգթիտար վէ քիմիական թեսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնենը թահլիլատքի իգթիտարը պուրատա նասըլ մալիւմ իսէ, եվրօպատտա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյի պէտնը ինսանտա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթանլի աթըպատա իհդար վէ պինայէն ալէյի աթըպատի մուամիլէհիմին իչէրինի պիր ֆաթ տատա թէսիլ իթմէքտէ օլուպը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպատի հէր նէվ մէվտատը տախի սուրէթը միւքեմմէլէտ թահլիլ վէ իհդար իթմէքտէ տիր։ 8—8

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵՍՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԷԹԻՃԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 750000000

1899ում մերի իւլ իճրա էսմիւբ սիկուրթատը պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » եանկէն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էսմէրը Էնդէրնէ վէ չօճուգլար իչին միւթէսիլ չէրթիթ իլէ սիկուրթա ատա իտէր

Եանկէն էրդը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզերինէ սիկուրթա ատա իտէր։

Նէգլիյաթ էրդրէն էրդը մալ, եվրագը նազարիյէ վէ վարօր սիկուրթարը գապալ իտէր։

Հիսսէտարատա՝ 1896ում 18½%, 1897ում 18%, 1898ում 18%, 1899ում 16% թէմէթթիւ թեվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլերը (Տէրսատատէթատ Դրէսի Լրսնէ,)Լօնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, (Սօֆեատա Պանգ Նատիօնալ Պուլկար։

Թաշրալար իչին միւատատա վէ միւթէպէր ճէնթրլէր արանըլըյոր Թիւրքիա իչին ուսուտի ամէնթլէր ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թանթարլուն խան, Պանք Օթթոման գարշուսընտա

Լ'ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՆ

1828 Վէ 1829ՏԱ Թէէսսիս Իտիլմրէ

Բարիսաէ Բլաս Վանտամա, 9 նումէրօլու ատիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒ ՇԻՐԱԿԷՐԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 119,000,000 ֆր.
1902ինի մագազատքը 24,000,000 »
Էսմէնէն զիեան 279,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլերին գէրմէթի 21,500,000 »

ԷՕՄՐ ՇԻՐԱԿԷՐԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 158,000,000 ֆր.
1900 մագազատքը 12,000,000 »
Էսմէնէն զիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էսմիւբ 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԱԿԷՐԻ զանէթ միւատատ չէրթիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գատատ էՕՄՐԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւթէէիֆ սուրէթաէ վէ խուսուսի էէվ[illegible]

Ֆիեաթլա էօմիւբ սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐԱԿԷՐԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Գ.» [illegible] Սթանպոլատա Ամանտը տախի
Սթանպոլատա Սուլ [illegible] Օղլու բարամբչնտա տրը։

ՈՒԷՍԹԵՐՐՈՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՅՆԷՆ ԳԱՐԱԸ ՄԱՍՍՈՒՍՍԷՑԼԱ ԹՐՕՐՆՅԷՏ ՎԷ ԼՕՆՏՈՆԱ

1851Տէ Թէէսիս Օլմուշտը

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՆԻ

Թագմին օլունան զիյանլարը մէճմուա [illegible] 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Բեռմիլէն Թէէսիյէ օլունմուշ սերմայէ » » 410,000

Ֆուրքիա չիւպէսինին մուտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒՄԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գաթիրճը օղլու խան Ն՝ 43։

Թաշրալարատա իչկիզար վէ միւթէպէր ճէնթրլէրը արանըլմագտա տրը
ԻՆԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մատրուճ Ֆրանսզ վէ Աման գումանիան. [illegible] սերմայէի հասըլաթինա նիսպէթէն 100% օլաուղը հալաէ Ուէսթերնի. 125% տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուէսթերնի բրագիպէրինէ թէկիդվիրէ. [illegible] տիրմէյէ էն պէյնլիք թէէմինաթ տրը։